

Høringsnotat for Natura 2000-plan

NOTAT

vedrørende høringssvar til Natura 2000-plan 2010-2015 inkl. miljørapport (SMV)

Forslag til Natura 2000-plan nr. 167

Skove ved Vemmetofte

Udkast til Natura 2000-plan blev annonceret i ekstern høring den 4. oktober 2010. Høringsfristen udløb den 6. april 2011.

Høringsmateriale, høringssvar og høringsnotater kan ses på

http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000/Natura_2000_planer/

og

<http://websag.mim.dk/HoeringVandOgNatur2010/WebSider/visalle.aspx>

Forslag til Natura 2000-plan er annonceret offentligt og desuden sendt i høring hos relevante myndigheder (jf. miljømålsloven § 43 og bekendtgørelse om tilvejebringelse af Natura 2000-skovplaner § 5).

Naturstyrelsen har modtaget i alt 1650 høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer, og dertil omkring 300 mere generelle høringssvar vedrørende vand- og naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet notat, der kan ses på www.nst.dk.

Til Natura 2000-plan nr. 167 er der modtaget i alt 4 høringssvar fra DN-Faxe (ID 1787), Østlige Øers Landboforening (ID 2951), Landboforeningen Gefion og Sjællandske Familelandbrug (ID 2955) og Vemmetofte Kloster (ID 1926).

Svarene har især berørt følgende punkter:

1. *Udpegningsgrundlag*
2. *Trusler*

Yderligere har høringssvarene berørt blandt andet følgende emne, hvortil der henvises i det generelle høringssvar (kan findes via ovenstående link):

3. *Kvælstof*

I det følgende sammenfattes de væsentligste synspunkter til de ovenfor nævnte punkter. Kommentarer hertil er anført i kursiv.

Det skal bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Ønskes detaljerede oplysninger om svarenes indhold, henvises der til de fremsendte høringssvar.

Bemærkninger til planforslaget

1. Udpegningsgrundlag

Høringssvar:

Den erhvervsdrivende fond Vemmetofte Klosters repræsentant er stærkt kritisk overfor hele udpegningsgrundlaget (bortset fra eremit), mål og indsatser.

Naturstyrelsen:

Forslag om ændret udpegningsgrundlag og afgrænsning er ikke en del af høringen over Natura 2000-planerne. Se nærmere herom i det generelle høringsnotat.

2. Trusler

Høringssvar:

Vemmetofte Kloster er uenig i, at der er sket en øget afvandingsindsats i egeblandskoven.

Naturstyrelsen:

Naturstyrelsen har revurderet truslen "uhensigtsmæssig hydrologi" og konstateret, at der ikke er belæg for, at der er sket en øget afvanding i området. Denne trussel er derfor taget ud af planen.

Justeringer af forslag til Natura 2000-plan nr. 167

Indsatsen for rød glente og hvepsevåge er mindsket i 1. planperiode fordi begge arter er vurderet at være stabile eller i fremgang på nationalt plan. Der er dog ikke tilstrækkelig viden til at vurdere arterne lokalt, men de følges i det nationale overvågningsprogram.

De fremførte bemærkninger har desuden ført til en ændring i planens afsnit om trusler. Der er foretaget justering i bilag 2.

I afsnittet "Igangværende pleje og genopretning" er tilføjet Vemmetofte Klosters indsats for eremit.

Der henvises i øvrigt til ovenstående vedrørende ændret udpegningsgrundlag m.v.

Hverken ændringerne som følge af de indkomne bemærkninger, eller Naturstyrelsens egne justeringer giver anledning til fornyet høring af planforslaget.

Sammenfattende redegørelse for høring over miljørapport (SMV)

Parallelt med offentlig høring af planudkast til Natura 2000-plan for område nr. 167 har SMV-redegørelse for planen været i offentlig høring i henhold til bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer §8.

Natura 2000-planens formål er at sikre eller genoprette bevaringsstatus for de arter og naturtyper, der har dannet grundlag for udpegning af Natura 2000-område nr. 167. SMV-rapporten viste ikke modstrid med andre miljøhensyn. Der er i den offentlige høring modtaget en kommentar til rapporten.

Vemmetofte Kloster er uenig i linjen "Befolkningen" i tabellen på side 4 i SMV-rapporten, hvor Naturstyrelsen har vurderet 'påvirkes' med begrundelsen 'Sikring og forbedring af naturgrundlaget

giver mulighed for større naturoplevelser'. Vemmetofte Kloster anfører, at publikum ikke bryder sig om våde skovbunde, og de bryder sig ikke om ekstensiv skovdyrkning med døde grene og ufremkommeligt krat.

Den offentlige høring har ikke givet anledning til ændring af Natura 2000-planen.

Naturstyrelsen vil overvåge effekten af Natura 2000-planen gennem det nationale overvågningsprogram NOVANA,

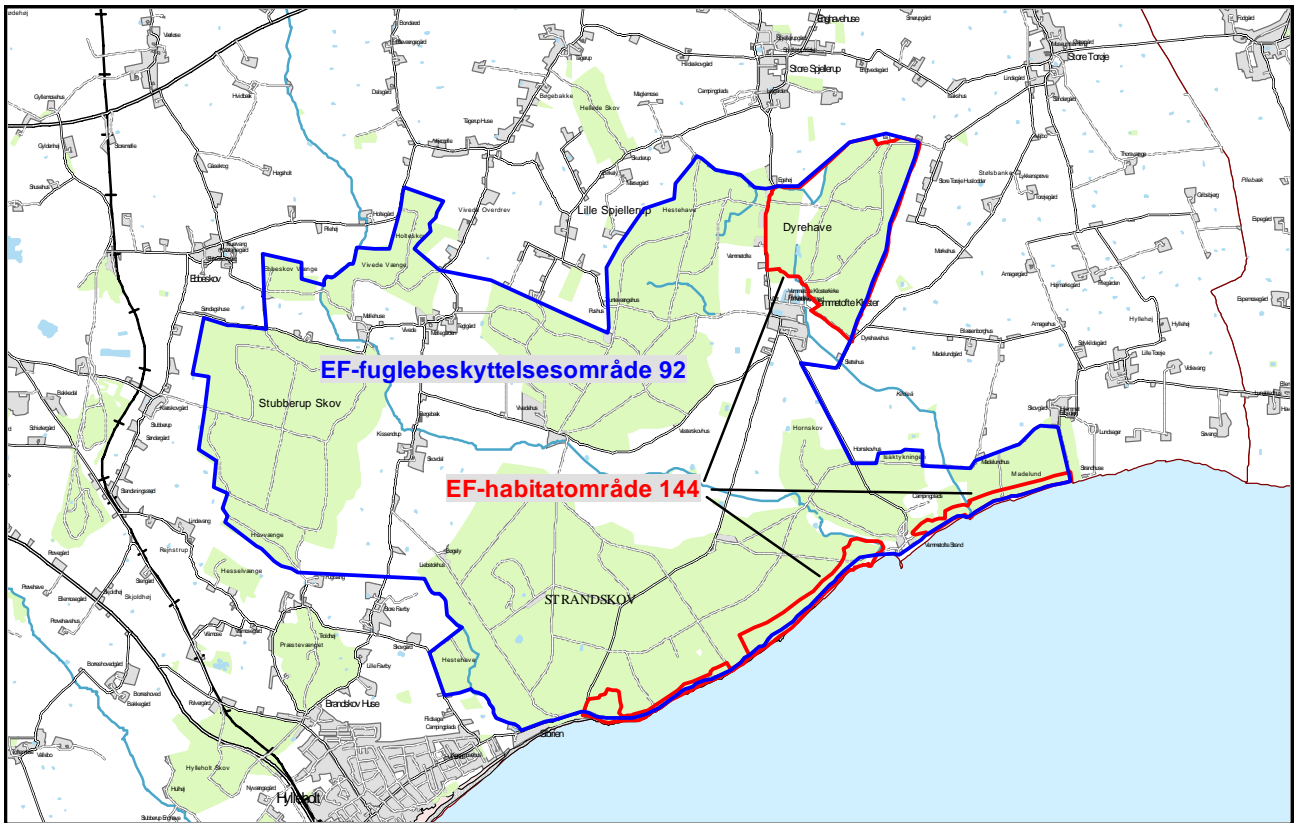
http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/National_naturbeskyttelse/Overvaagning_af_vand_og_natur/

som følger udviklingen i naturtilstanden og arealudbredelse af de naturtyper og arter, som planlægningen omfatter.

Desuden vil Naturstyrelsen i samarbejde med Fødevarerhverv og Kommunernes Landsforening overvåge fremdriften i den forudsatte forvaltningsindsats.

Basisanalyse for Natura 2000 område 167, Skovene ved Vemmetofte

Storstrøms Amt 2006

Figur 1.1 Afgrænsning af Natura 2000 område 167, Skovene ved Vemmetofte

1. Områdets afgrænsning

Natura 2000 område 167, Skovene ved Vemmetofte, udgøres af 2 beskyttelsesområder, nemlig EF-fuglebeskyttelsesområde 92 og EF-habitatområde 144, jf. figur 1.1.

Habitatområdet udgør en mindre del af Natura 2000 området, nemlig den kystnære rand af Vemmetofte Strandskov og Dyrehaven nord for Vemmetofte Kloster. Natura 2000-området er beliggende inden for fuglebeskyttelsesområdet, jf. tabel 1.1.

Nr.	Navn	Areal (ha)
F 92	Skovene ved Vemmetofte	1.855
H 144	Skovene ved Vemmetofte	162
Samlet areal af Natura 2000 område 167		1.855

Tabel 1.1 Navn og størrelse på de habitat- og fuglebeskyttelsesområder, der indgår i Natura 2000-omr. 167

2. Udpegningsgrundlag og datagrundlag

Natura 2000 områderne er udpeget af hensyn til naturtyper og arter, som Danmark er forpligtet til at passe på og udpege beskyttelsesområder for. Det drejer sig i dette tilfælde om enkelte **naturtyper** på habitatdirektivets bilag 1 (opført i tabel 2.1) og **arter** på henholdsvis habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet (opført i tabel 2.3). Oplysninger om udpegningsgrundlaget findes på Natura 2000 hjemmesiden, ref. 1.

Skovnaturtyperne, som er udpegningsgrundlag i dette Natura 2000 område kortlægges på fredskovsarealer i 2005 og 2006 af Skov- og Naturstyrelsen i henhold til skovloven. Endnu ikke kortlagte forekomster af lysåbne habitatnaturtyper samt skovnaturtyper på ikke-fredskovsarealer, som amtet står for, vil blive inddraget i forbindelse med kommende revisioner af basisanalysen. Der vil kunne forekomme justeringer af afgrænsningerne af de lysåbne naturtyper ved samordning af denne med resultatet af den igangværende kortlægning med skovnaturtyper.

Der er område 167 medtaget 3 arter på udpegningsgrundlaget: 1 art: Eremit fra habitatdirektivets bilag 2 samt 2 arter fra fuglebeskyttelsesdirektivet: Hvepsevåge og Rød Glente, begge ynglefugle, der står på direktivets bilag I. Eremit, en stor vedlevende bille, er en prioriteret art, dvs. den regnes for særligt udryddelsestruet på EU-niveau.

Overvejelser om direktivarternes levesteder i forbindelse med basisanalysen findes som **supplerende bilag i andre formater** end selve basisanalysen, der er i word-format. Det drejer sig foreløbig kun om kort (mapinfotabeller) med afgrænsning af de to fuglearters levesteder. Eremittens udbredelse vil indgå sammen med skovnaturtyperne i skov-basisanalysen. Der er følgende bilag:

- Bilag 2.1 Kort over udbredelsen af habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget (en tabel pr. naturtype) (tom for dette område)
- Bilag 2.2 Kort over udbredelsen af habitatnaturtyper, som ikke er på udpegningsgrundlaget (tom for dette område)
- Bilag 2.3 Mapinfo-kort over levestederne for arter, på udpegningsgrundlaget (Hvepsevåge og Rød Glente)
- Bilag 2.4 Kort over levestederne for arter, som ikke er på udpegningsgrundlaget (tom for dette område)

Basisanalysens oplysninger bygger på data fra overvågning, rødlistor, ekskursionsrapporter m.v. som amtet har kendskab til. I tabel 2.3 findes i højre kolonne henvisning til hvilke referencer, der er anvendt for hver enkelt naturtype og art.

Den samlede referenceliste findes i kapitel 7. I kapitel 6 er anført på hvilke områder amtet mangler oplysninger til brug ved basisanalysen. I kapitel 8 findes **bilag i word-format** til basisanalysens kapitler, nummeret som disse.

Kode	Naturtype	Kortlagte naturtyper		Foreløbig trusselvurdering, jf. afsnit 4	Datagrundlag / referencer jf. afsnit 7
		Antal forekomster	Samlet areal (ha)		
Skovnaturtyper					
9130	Bøgeskov på muldbund				Ref. 2
9160	Fugtig egeskov				Ref. 2

Tabel 2.1

Naturtyper på udpegningsgrundlaget for EF-Habitatområde 144

Habitatart		Levesteder				Foreløbig trusselvurdering	Datagrundlag / referencer jf. afsnit 7	
		Kendte		Potentielle				Areal i alt (ha)
		Antal forekomster	Samlet areal (ha)	Antal forekomster	Samlet areal (ha)			
1084	*Eremit	8		90		Skovdrift, tilgroning	Ref. 3	
Fuglearter		EF-kategori	Bestandsstørrelse og år for seneste opgørelse (<i>ynglearter angives i par</i>)					
Ynglefugle								
A072	Hvepsevåge	F3	Ukendt			Skovdrift, tilgroning		
A074	Rød Glente	F1	1 (1998)			Skovdrift, tilgroning	103	

Tabel 2.3

Arter på udpegningsgrundlaget for EF-Habitatområde 144 og EF-Fuglebeskyttelsesområde 92.

* angiver prioriterede naturtyper eller arter.

EF-kategorierne angiver forskellige kriterier for udpegning af arten, jf. bilag 2.3.a. Kendte oplysninger om bestandsudvikling fremgår af bilag 2.3.b.

3. Beskrivelse af området og dets potentiale

Natura 2000 område 167 er karakteriseret af store skovområder i godslandskabet omkring Vemmetofte Kloster. Skovene, hvoraf en stor del er gammel løvskov, udgør 2/3 (64 %) af området. Udover skovene består områdets naturindhold af 12 ha beskyttede ferske enge, 34 beskyttede vandhuller samt 2 små beskyttede vandløb, Vivede Mølleå og den øvre del af Kildeå. Se arealdata i bilag 1.1.

3.1 Naturtyper

Beskrives i skov-basisanalysen.

3.2 Arter

Udpegningsgrundlaget består af Eremit, hvis udbredelse behandles nærmere i skov-basisanalysen. I tabel 2.3 er dog anført de overvågningsdata, som amtet har fra NOVANA overvågningen i 2004. Derudover er det de to skovtilknyttede fuglearter Hvepsevåge og Rød Glente. Der foreligger ikke oplysninger om ynglende Hvepsevåge, men det er sandsynligt at arten yngler i skovene. Potentialet er til stede. Rød Glente har haft svære kår i amtet og det var derfor glædeligt at arten yngede i skovene i 1998 for første gang siden 1984. Den er dog ikke registreret her siden, men i 2005 yngede der to par i skove i nærheden. Potentialet vurderes også til stede for denne art.

3.3 Øvrige naturværdier

Storstrøms Amt har i perioden 1997 – 2006 udgivet en serie af regionale rødlistor for alle vigtige dyre- og plantegrupper: fugle (1995 og 2001), karplanter (1995, 2000 og 2006), padder og krybdyr (1997 og 2006), pattedyr (2000) insekter i det åbne land (2000), vanddyr (2005), skovlevende insekter (2006), svampe (2001) samt mosser og laver (2006). Fra 2006 har det kun været tidsmæssigt muligt at få karplante- og padderoplysninger med i basisanalysen.

I bilag 3.1 – 3.6 ses en skematisk angivelse af hvilke rødlistearter, der er kendt fra Natura 2000 område 167. Der er særlig grund til at fremhæve Vandflagermus og Skovmår, bilag 3.6. Vandflagermus er opført på habitatdirektivets bilag IV, hvilke indebærer, at arten og dens levested skal beskyttes, selv om der ikke er udpeget egentlige beskyttelsesområder for den. Skovmår er på direktivets bilag V, og skal beskyttes mod jagt og indsamling, hvis overvågning dokumenterer behov herfor (den er totalfredet efter dansk jagtlovgivning).

Den rødlistede fugleart Stor Skallesluger bør også fremhæves, jf. afsnit 4.1

3.4 Modsatrettede naturinteresser

Naturtype overfor naturtype: Ingen kendte

Art overfor naturtype: Ingen kendte

Art overfor art: Ingen kendte

4. Foreløbig trusselvurdering

4.1 Færdsel

Vemmetofte-skovene rummer nogle år op til 20 % af Danmarks bestand af ynglende Stor Skallesluger – dvs. 10 par ved Vemmetofte. De fleste par yngler i redekasser opsat langs med kysten, som led i et fælles projekt mellem DOF og Storstrøms Amt. Flere steder opgives ynglen på grund af picnicher, hvor publikum opholder sig i længere tid neden for reden. Også stenkastende børn har ødelagt yngel i opsatte redekasser.

4.2 Skovdrift

Mangel på et varieret udbud af partier med løvskov over ca. 80 år, hvor de kan anbringe reden, betyder at Hvepsevåge og Rød Glente ikke kan finde attraktive ynglelokaliteter i skovområdet. Derudover kan intensiv

skovdrift og brændesankning i foråret frem til 1. maj hindre især Rød Glente men også Hvepsevåge i at etablere sig, hvor der er egnede redetræer.

Tilstedeværelsen af Eremit er afhængig af, at der konstant findes gamle træer med huller og tørvesmuld i. Truslen er derfor, at der ikke ved skovdriften fredes løvtræer af forskellig alder, der kan afløse hinanden som værtstræer for arten. Den samme trussel er gældende for Vandflagermus, Skovmår og Stor Skallesluger.

Udlægning af musegift i forbindelse med unge bøgkulturer og udlægning af rottegift ved vildtfodringspladser er en stor trussel for rød glente, der er specialist i at finde mindre døde dyr, som er det væsentligste fødeemne for fuglen.

4.3 Tilgroning

Manglende drift - i form af afgræsning eller høslæt - på skovenge og øvrige lysåbne arealer i tilknytning til skovene, hvor Hvepsevåge og Rød Glente søger føde, medfører tilgroning og er dermed en trussel mod hvepsevågens og glentens fødeområder.

Opvækst af vedplanter, der skygger for de ruintræer, hvor Eremitten lever, medfører at temperaturen i træerne bliver for lav til at arten kan yngle.

5. Naturforvaltning

Redekasseprojekt for stor skallesluger mellem amt og DOF Storstrøm har pågået i 15 år. Redekasser opsættes på grund af mangel på egnede gamle træer med redehuller. Udlægning af urørt skov langs med kyst?

6. Liste over manglende data til tilstandsvurdering

Der er brug for overvågning af arterne på udpegningsgrundlaget, hvepsevåge og rød glente, i fuglebeskyttelsesområdet.

7. Referencer

1. <http://www.skovognatur.dk/Emne/Natura2000/>
2. Skovnaturtyper kortlægges på fredskovsarealer af Skov- og Naturstyrelsen i 2005 og 2006. På ikke-fredskovsarealer vil en kortlægning finde sted svarende til de resterende lysåbne naturtyper, jf. ref. 3.
3. Data fra NOVANA overvågning 2004.
4. Storstrøms Amt: Røddlistede planter 1999 + Revideret 2006.
5. Storstrøms Amt: Røddlistede fugle 2001.
6. Storstrøms Amt: Røddlistede padde og krybdyr 1997. Revideret 2006.
7. Storstrøms Amt: Røddlistede insekter i det åbne land 2000.
8. Storstrøms Amt: Røddlistede pattedyr 2000.
9. Storstrøms Amt: Røddlistede svampe 2001.

10. Skov- og Naturstyrelsen: Rødliste og Gulliste 1997, findes kun som netudgave:
<http://www.sns.dk/netpub/rodliste/rodliste1997.htm>
  11. Danmarks Miljøundersøgelser (DMU): Den danske Rødliste. Netudgave:
http://www2.dmu.dk/1_Om_DMU/2_Tvaer-funk/3_fdc_bio/projekter/redlist/redlist.asp
  102. Storstrøms Amt: Ynglende rovfugle i Storstrøms Amt, årlige hæfter 2000-2005
  - 103.+21a Storstrøms Amt: Rødlistede fugle 2001
- Samt upubliceret materiale fra DOF med årlige optællinger af ynglende Stor skallesluger.

8. Bilag

Bilag 1. Bilag vedr. arealdata

Arealtyper	Antal	Areal i ha
Areal i Natura 2000 område 177		1.855
§ 3 sø og vandhul	34	1,8
§ 3 mose	0	0
§ 3 fersk eng	7	11,8
§ 3 overdrev	0	0
Skov	77	1.196
heraf fredsskov		
Marker, bebyggelse, veje mm		645
Fredninger		0
Offentlige arealer		

Bilag 1.1
Arealfordeling og beskyttet natur i Natura 2000 område 167, Skovene ved Vemmetofte

Bilag 2. Kortbilag med udbredelsen af naturtyper og arters levesteder

Bilag 2.3

Kendte og potentielle levesteder for arter på udpegningsgrundlaget i EF-habitatområde 167 og EF-fuglebeskyttelsesområde 92 (mapinfotabeller knyttet til wordfilen).

Bilag 2.3.a Udpegelseskriterier for arter på fuglebeskyttelsesdirektivet, jf. tabel 2.3

- F1: arten er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets p.t. gældende Bilag I og yngler regelmæssigt i området i væsentligt antal, dvs. med 1% eller mere af den nationale bestand.
- F2: arten er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets p.t. gældende Bilag I og har i en del af artens livscyklus en væsentlig forekomst i området, dvs. for talrige arter (T) skal arten være regelmæssigt tilbagevendende og forekomme i internationalt betydende antal, og for mere fåtallige arter (Tn), hvor områder i Danmark er væsentlige for at bevare arten i dens geografiske sø- og landområde, skal arten forekomme med 1% eller mere af den nationale bestand.
- F3: arten har en relativt lille, men dog væsentlig forekomst i området, fordi forekomsten bidrager væsentligt til den samlede opretholdelse af bestande af spredt forekommende arter som f.eks. Natravn og Rødrygget Tornskade.
- F4: arten er regelmæssigt tilbagevendende og forekommer i internationalt betydende antal, dvs. at den i området forekommer med 1% eller mere af den samlede bestand inden for trækvejen af fuglearten.
- F5: arten er regelmæssigt tilbagevendende og har væsentlig forekomst i områder med internationalt betydende antal vadefugle, dvs. at der i området regelmæssigt forekommer mindst 20.000 vandfugle af forskellige arter, dog undtaget måger.
- F6: arten har relativt lille, men dog væsentlig forekomst i området, fordi forekomsten bidrager væsentligt til at opretholde artens udbredelsesområde i Danmark.
- F7: arten har relativt lille, men dog væsentlig forekomst i området, fordi forekomsten bidrager væsentligt til artens overlevelse i kritiske perioder af dens livscyklus, fx i isvintre, i fældningstiden, på trækket mod ynglestederne og lignende.

Bilag 3 Supplerende oplysninger vedr. naturinteresser

Rødlisteoplysninger

I bilagene 3.1 til 3.5 er anført hvilke arter i Natura 2000 område 167, der er opført på Storstrøms Amts regionale rødlistor fra perioden 1995 – 2006. I tabellerne ses hvilke kategorier arterne er anbragt i efter henholdsvis den regionale rødliste (ref. 4 – 9) og den nationale rødliste fra 1997 (ref. 10).

Kategorierne, som er anvendt ved den regionale rødlistning og den nationale i 1997, er:

Ex: Uddød efter ca. 1850   **E:** Akut truet   **V:** Sårbar   **R:** Sjælden
X: Opmærksomhedskrævende   **A:** National hhv. regional ansvarsart.

Der er ikke taget hensyn til de nye nationale IUCN rødlistekategorier (jf. ref. 11), idet disse endnu ikke er anvendt for alle artsgrupper og slet ikke er anvendt i det regionale arbejde.

Bilag 3.1 Rødlistede fugle i Natura 2000 område 167

Art	Regional rødlistekategori (2001)	National rødlistekategori (1997)	Lokalitet	Seneste fund
<i>Rød glente</i>	E	R	Vemmetofte Strandskov	1979-1998-?
Ravn	E	-	Vemmetofteskovene	1990-1996-?
Stor skallesluger	V (A)	R	Vemmetofte Strandskov og Madelund	Recent (9-15 par)
Rødrygget tornskade	X	-	Vemmetofte Strandskov	Recent
<i>Hvepsevåge</i>	-	-	Vemmetofte skov, Stubberup Skov Vesterskov	Recent

Bilag 3.1 Rødlistede fugle i Natura 2000 område 167.

De arter, der indgår i udpegningsgrundlaget for EF-fuglebeskyttelsesområde 92, står med kursiv.

For den regionale rødliste gælder:

E: 1 – 10 ynglepar i amtet eller yngleforekomst på kun 1 – 2 lokaliteter

V: 11 – 50 ynglepar i amtet eller yngleforekomst på 3 – 10 lokaliteter

R: Op til 100 ynglepar eller højst 25 ynglelokaliteter

X: Arter i markant tilbagegang

A (Y): Mindst 33 % af artens samlede bestand vurderes at yngle i Storstrøms Amt

A (T): Væsentlige forekomster af rastende fugle vurderet i forhold til landets samlede forekomster

Bilag 3.2 Røddlistede karplanter i Natura 2000 område 167

Art	Regional rødlistekategori (2006)	National rødlistekategori (1997)	Lokalitet	Seneste fund
Enghejre	V	V	Vemmetofte Strandskov	Recent
Finger-Lærkespore	V		Do	Do
Ræve-Star	R	X	Do	Do
Eng-guldstjerne	X (A)		Do – tre steder	Do

Bilag 3.2 Røddlistede karplanter i Natura 2000 område 167.

De arter, der indgår i udpegningsgrundlaget for habitatområdet, står med *kursiv*.

For den regionale rødliste gælder:

A (regional ansvarsart): Mindst 50 % af den danske bestand antages at vokse i Storstrøms Amt.

Gullistede planter er ikke medtaget. Der henvises til amtets rødliste.

Bilag 3.3 Røddlistede pattedyr i Natura 2000 område 167

Art	Regional rødlistekategori (2000)	National rødlistekategori (1997)	Lokalitet	Seneste fund
Vandflagermus	V	V	Vemmetofteskovene	Recent
Skovmår	R	R	Vemmetofte Strandskov	1970 - formodentlig recent

Bilag 3.3

Røddlistede pattedyr i Natura 2000 område 167

Bilag 3.4 Røddlistede insekter i Natura 2000 område 167

Art	Regional rødlistekategori (2000) (1997)	National rødlistekategori	Lokalitet	Seneste fund
Blå bredtæge	Ex	V	Vemmetofte	1896
Herorandøje	Ex	Ex	Vemmetofte dyrehave	1981
Violetrandet ildfugl	E	V	Vemmetofte Dyrehave	1980
Skovperlemorssommerfugl	V	V	Vemmetofte	1990-erne-?

Bilag 3.4

Røddlistede insekter i Natura 2000 område 167

Bilag 3.5 Røddlistede Svampe i Natura 2000 område 167

Svampe voksende langs kysten af Vemmetofte Strandskov. Bogstavbetegnelserne under sted henviser til lokaliteter i Vemmetofte Strandskov – se røddlisten.

Status	Art	Seneste år	Sted
Akut truet	<i>Cortinarius caesistramineus</i>	1971	
Sårbar	Orangegylden slørhat	1971	
	Orangerosa skørhat	2000	A, under bøg
	Kornet skørhat	2000	A, under bøg
	Horning-skørhat	1977	
	Bleg rørhat	1988	
	<i>Cortinarius balteatocumatilis</i>	1971	
Sjælden	Satans rørhat	1997	
Gullistet	Tvefarvet sneglehat	1977	
	Gulfnugget sneglehat	1960	
	Rød-rørhat	1997	
	Rødbladet ridderhat	1971	
	Grå kantarel		
	Liden kantarel	2001	under bøg

Tabel 47: Rød- og gullistede arter som lever i samliv med løvtræer langs kysten i Vemmetofte Strandskov.

Natura 2000 – Basisanalyse

Udarbejdet af Landsdelscenter Storstrøm

for skovbevoksede fredskovsarealer i:

Habitatområde nr. 144

SKOVE VED VEMMETOFTE

Fuglebeskyttelsesområde nr. 92

SKOVENE VED VEMMETOFTE

INDHOLD

1	Beskrivelse af området	3
2	Udpegningsgrundlaget.....	4
3	Datapræsentation	5
4	Foreløbig trusselvurdering	5
5	Modsatrettede interesser	6
6	Naturforvaltning og pleje.....	6
7	Nykonstaterede eller nyindvandrede arter og naturtyper	6
8	Liste over manglende data.....	6
9	Liste over anvendt materiale.....	7
Bilag 1 Kort over registrerede naturtyper/levesteder		8
Bilag 2 Data for naturtyper og arter		10
Bilag 3 Foreløbig trusselvurdering		19

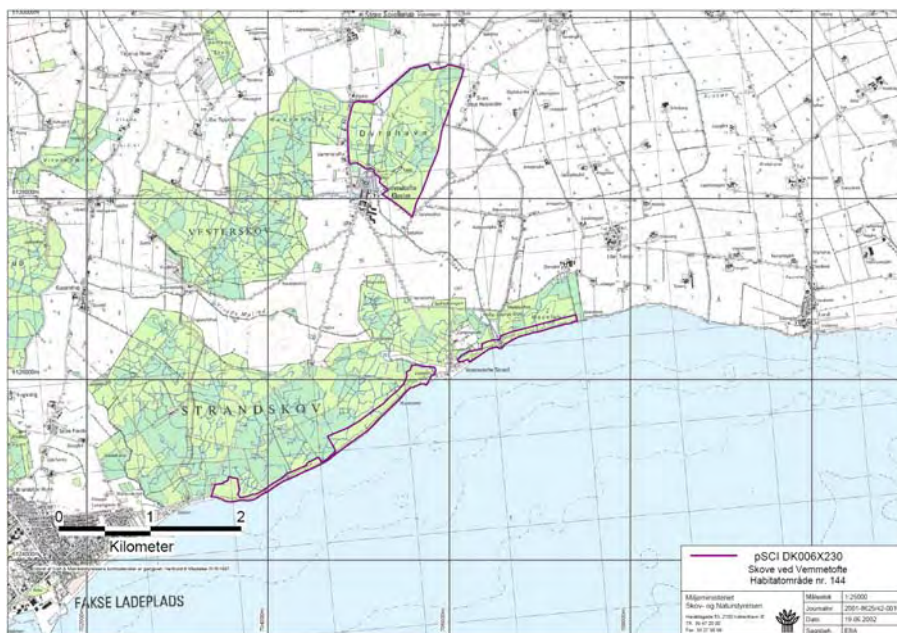

1 Beskrivelse af området

Natura 2000-området Skove ved Vemmetofte er udpeget som både habitatområde nr. 144 og fuglebeskyttelsesområde nr. 92.

Nr.	Navn	Areal (ha)
H144	Skove ved Vemmetofte	162
F92	Skovene ved Vemmetofte	1.855
	Samlet areal Natura 2000	1.864

Tabel 1.1. Oversigt over de habitat- og fuglebeskyttelsesområder, der er inkluderet i denne basisanalyse. Da habitat- og fuglebeskyttelsesområderne er delvist sammenfaldende, svarer det samlede areal ikke til summen af udpegningerne. Kilde: <http://www.skovognatur.dk/Natura2000/>.

Figur 1.1: Kort over habitatområde H144

Figur 1.2: Kort over fuglebeskyttelsesområde F92.

Skovbevokset areal (ha.):

Nr.	Navn	Samlet skovbevokset areal (Top10DK)	Heraf med fredskovspligt	Heraf uden fredskovspligt
H144	Skove ved Vemmetofte	143	142	1
F92	Skovene ved Vemmetofte	1196	1184	12
	Samlet skovbevokset areal	1201		

Tabel 1.2. Oversigt over det samlede skovbevoksede areal i de habitat- og fuglebeskyttelses-områder, der er inkluderet i denne basisanalyse. Da habitat- og fuglebeskyttelsesområderne er delvist sammenfaldende, svarer det samlede skovareal ikke til summen af arealerne.

Fuglebeskyttelsesområdet udgøres af skovene og mellemliggende arealer omkring Vemmetofte Kloster. Habitatområdet udgøres af Vemmetofte Dyrehave og en kystnær stribe af Strandskoven. Hele området er karakteriseret som et typisk godslandskab. Terrænet er fladt til let kuperet.

Skovene er udpræget løvskov på god muldbund, dog med spredte nåletræs-bevoksninger. Hovedtræarter er bøg og eg. Bøg forynges ofte ved selvforyngelse, eg ved plantning.

Skovene er i forstlig drift, bortset fra den sydlige del af Vemmetofte Dyrehave, hvor gammel løvskov er taget ud af drift. Her findes levesteder for eremit.

2 Udpegningsgrundlaget

Habitatdirektivet fra 1992 har til formål at beskytte naturtyper og arter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU. Til dette formål er der udpeget en række særlige bevaringsområder, de såkaldte habitatområder. Hvert enkelt habitatområde er udpeget med henblik på at beskytte bestemte habitatnaturtyper og arter af dyr og planter. Flere af disse habitatnaturtyper og arter er prioriterede, hvilket medfører et særligt ansvar for beskyttelsen. Habitatnaturtyperne er anført på direktivets bilag I, og arterne på direktivets bilag II.

Fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979 har til formål at beskytte levestederne for fuglearter, som er sjældne, truede eller følsomme overfor ændringer af levesteder i EU. Til dette formål er der udpeget en række fuglebeskyttelsesområder, hvor disse fugle yngler eller regelmæssigt gæster for at fælde fjer, raste under trækket eller overvintre. Hvert enkelt fuglebeskyttelsesområde er udpeget for at beskytte levesteder for en eller flere af de fuglearter, der er opført på direktivets liste I og artikel 4.2.

Som det fremgår af tabel 2.1 er habitatområde H144 og fuglebeskyttelsesområde F92 udpeget af hensyn til 2 habitatnaturtyper og 3 arter.

Nr.	Habitatnaturtype/Artsnavn	Håndtering
1084	* Eremit (<i>Osmoderma eremita</i>)	+/-
9130	Bøgeskove på muldbund	+
9160	Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund	+
A072	Hvæpsevåge	+/-
A074	Rød glente	+/-

Tabel 2.1 Oversigt over de habitatnaturtyper og arter, som er på udpegningsgrundlaget.

En stjerne angiver, at naturtypen/arten er prioriteret af EU.

+ : betyder, at naturtypen/arten behandles i denne basisanalyse.

+ : betyder, at naturtypen/arten behandles i denne basisanalyse.

3 Datapræsentation

Denne basisanalyse indeholder oplysninger om habitatnaturtyper og levesteder for arter på de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer i Natura 2000 området. Oplysningerne stammer primært fra Skov- og Naturstyrelsens kortlægning af habitatnaturtyper og arter, der er gennemført i 2005 og 2006. Kortlægningen er foretaget på baggrund af ”Tekniske anvisninger for kortlægning og registrering af skovnaturtyper og levesteder for arter i Natura 2000 områder” (Skov & Landskab 2006a). Desuden har især amterne gennem årene indsamlet en del data om naturtyper og arter, bl.a. gennem NOVANA¹.

Hermed en oversigt over de data, der er grundlaget for denne basisanalyse:

Nr.	Habitatnaturtype/art	Kortlagt areal (ha) / levesteder (ha) / bestandsstørrelse (stk.)	Bilag
9130	Bøgeskove på muldbund	33,6	2.1
9160	Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund	38,1	2.2
1084	* Eremit (<i>Osmoderma eremita</i>)	45,4 ha.	2.3
A072	Hvæpsevåge	-	2.4
A074	Rød glente	0-1 ynglepar	2.5

Tabel 3.1. Oversigt over den del af udpegningsgrundlaget,, som er mere detaljeret beskrevet i bilag 2.

På de skovbevoksede, fredskovpligtige arealer i H144 er der i alt kortlagt 71,7 ha naturtyper som er på udpegningsgrundlaget. Der er registreret 10,2 ha habitatnaturtyper, der ikke er på udpegningsgrundlaget, se afsnit 7.

I bilag 1 findes kort, som viser beliggenheden af habitatnaturtyperne og levesteder for arter på de skovbevoksede fredskovsarealer.

4 Foreløbig trusselvurdering

I direktiverne er der krav om at fastholde eller genoprette ”gunstig bevaringsstatus” for de habitatnaturtyper og arter, som områderne er udpeget af hensyn til.

Derfor er der foretaget en foreløbig vurdering af truslerne mod habitatnaturtyperne og arter i Natura 2000 området, som er præsenteret i bilag 3. Truslerne omfatter påvirkninger, hvor der er en begrundet mistanke om, at de har en negativ betydning for naturtilstanden.

Der fremgår af bilag 3, at væsentlige trusler i området er følgende:

- Eutrofieringen vurderes at være en aktuel trussel i skovkanter og overgangszoner. Den gennemsnitlige deposition i den indre del af skovene ligger middel i tålegrænseintervallet for skovnaturtyperne. Supplerende modelberegninger kan afsløre, om tålegrænsen er overskredet i den indre del af skovene
- Japan-pileurt vurderes at udgøre en potentiel trussel mod en enkelt bevoksning af skovnaturtypen bøgeskov på muldbund (9130).

¹ NOVANA: Det nationale overvågningsprogram for vandmiljø og natur

- Samlet set vurderes forstyrrelse af jordbunden i form af spor efter kørsel med traktore/dybe spor at udgøre en trussel for skovnaturtyperne i området.
- Hydrologien i form af intensiveret afvanding vurderes at være en aktuell trussel mod skovnaturtyperne i området.
- Det vurderes, at den aktuelle bestand af eremit i H144 kan være truet af hugst og tilgroning.

5 Modsatrettede interesser

I visse tilfælde kan naturtyper og/eller arter antagelig kun opretholdes på bekostning af andre naturmæssige interesser:

Naturlig succession eller tilgroning kan indebære, at én naturtype udvikler sig til en anden, og drift eller naturpleje kan derfor indebære en konflikt mellem 2 naturtyper. F.eks. kan tør hede (4030) eller surt overdrev (6230) uden græsning udvikle sig til stilkegekrat (9190).

Naturlig succession på veldrænede jorder vil med tiden ændre naturtypen egeskov og blandskov (9160) til bøgeskove på muldbund (9130). Den naturlige succession kan afhjælpes ved en aktiv indsats, hvis man ønsker at bevare egeskoven. Floraregistreringerne fra kortlægningen viser, at der er kraftig selvforyngelse i egeskoven af bøg og ær.

Opretholdelse af bøgeskove på muldbund (9130) i habitatområdet vil mange steder kræve en aktiv indsats for at holde jorderne tilstrækkeligt veldrænede. Hvis man ønsker at ekstensivere afvandingen i området må det forventes at andre skovnaturtyper som aske- og ellesumpe (91E0) og egeskove og blandskove (9160) vil få optimale forhold og dermed sprede sig på bekostning af bøgeskov på muldbund (9130).

6 Naturforvaltning og pleje

Der foreligger følgende oplysninger om naturforvaltning og pleje af habitatnaturtyper og arter i området:

- *Skovene i H144 og F92 er i forstlig drift.*

7 Nykonstaterede eller nyindvandrede arter og naturtyper

Nedenfor er anført nyopdagede eller nyindvandrede forekomster af arter eller habitatnaturtyper, der aktuelt ikke udgør udpegningsgrundlag, men som vil skulle vurderes i forbindelse med en kommende revision af udpegningsgrundlagene.

Nr.	Habitatnaturtype/Artsnavn	Areal (ha)
9110	Bøgeskov på morbund uden kristtorn	4,8
91E0	*Elle- og askeskov ved vandløb, søer og væld	5,4

Tabel 7.1. Arter og habitatnaturtyper, der ikke aktuelt er udpegningsgrundlag, men som er registreret i forbindelse med kortlægningen. En * foran habitatnaturtypens eller artens navn betyder, at den er særligt prioriteret af EU.

8 Liste over manglende data

Ingen manglende data.

9 Liste over anvendt materiale

DMU (2000): Faglig rapport nr. 322: Naturtyper og arter omfattet af EF-Habitatdirektivet.

DMU (2003a): Faglig rapport fra DMU, nr. 457, 2. udgave: ”Kriterier for gunstig bevaringsstatus”.

DMU (2003b): Faglig rapport nr. 462: Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet.

DMU (2005a): Habitatnøgle, ver. 1.02 Appendiks 4a, 23. juni 2005, DMU.

DMU (2005b): Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (Natura 2000 typer), ver. 1.02 Appendiks 4b, af 23. juni 2005, DMU.

DMU (2006a): DMU's database over ynglefugle

DMU (2006b): Faglig rapport nr. 582 NOVANA. Arter 2004-2005.

DMU (2007): Den danske Rødliste. <http://redlist.dmu.dk>

Skov & Landskab (2006a): Tekniske anvisninger for kortlægning og registrering af skovnaturtyper og levesteder for skovlevende arter i Natura 2000 områder”. Skov & Landskab, 15. februar 2006.

Skov & Landskab (2006b): Nitratudvaskning fra skovarealer – model til risikovurdering. (P. Gundersen).

Skov- og Naturstyrelsen (1995): EF-fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. Kort og områdebeskrivelser.

Skov- og Naturstyrelsen (2003): Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelse og etablering af større husdyrbrug. Udgivet af Miljøministeriet. <http://www2.skovognatur.dk/udgivelser/2003/87-7279-537-9/pdf/helepubl.pdf>

Skov- og Naturstyrelsen (2005): Opdatering af Ammoniakmanualen. <http://www.skovognatur.dk/Udgivelser/Tidligere/2003/ammoniakmanualen.htm>

Skov- og Naturstyrelsen (2006a): Retningslinier for udarbejdelse af Natura 2000-basisanalyse for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer.

Skov- og Naturstyrelsen (2006b): Natura 2000 kortlægning af skovarters levesteder [www.skovognatur.dk/Natura 2000](http://www.skovognatur.dk/Natura_2000)

Skov- og Naturstyrelsen (2007): www.skovognatur.dk/DyrOgPlanter/Insekter/Eremit.htm

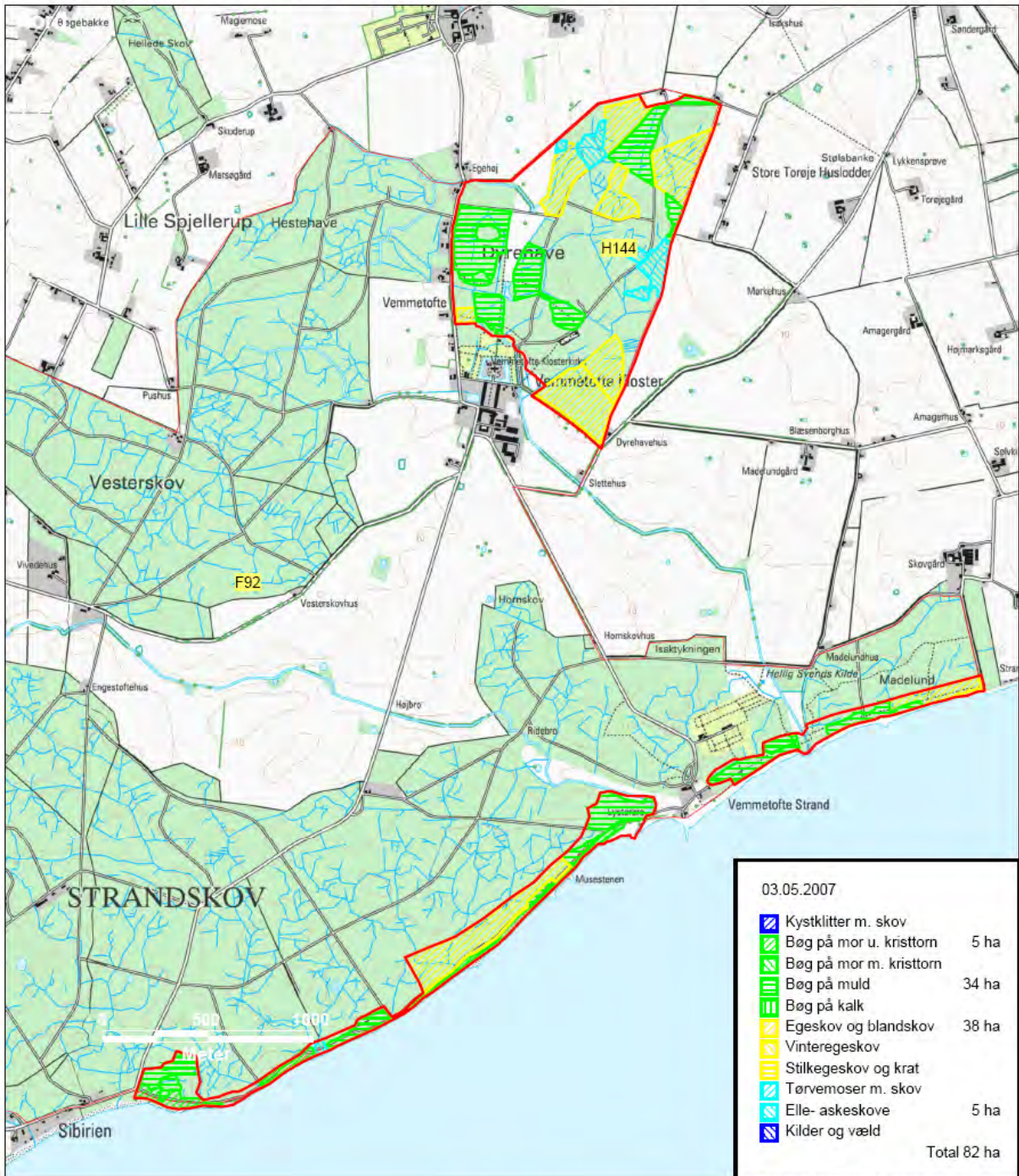
Storstrøms Amt (2006): Natura 2000-basisanalyse. EF-Habitatområde nr. 144, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 92)

Bilag 1 Kort over registrerede naturtyper/levesteder

Bilag 1.1: Kort over habitatnaturtyper

Registrerede skovnaturtyper Natura 2000

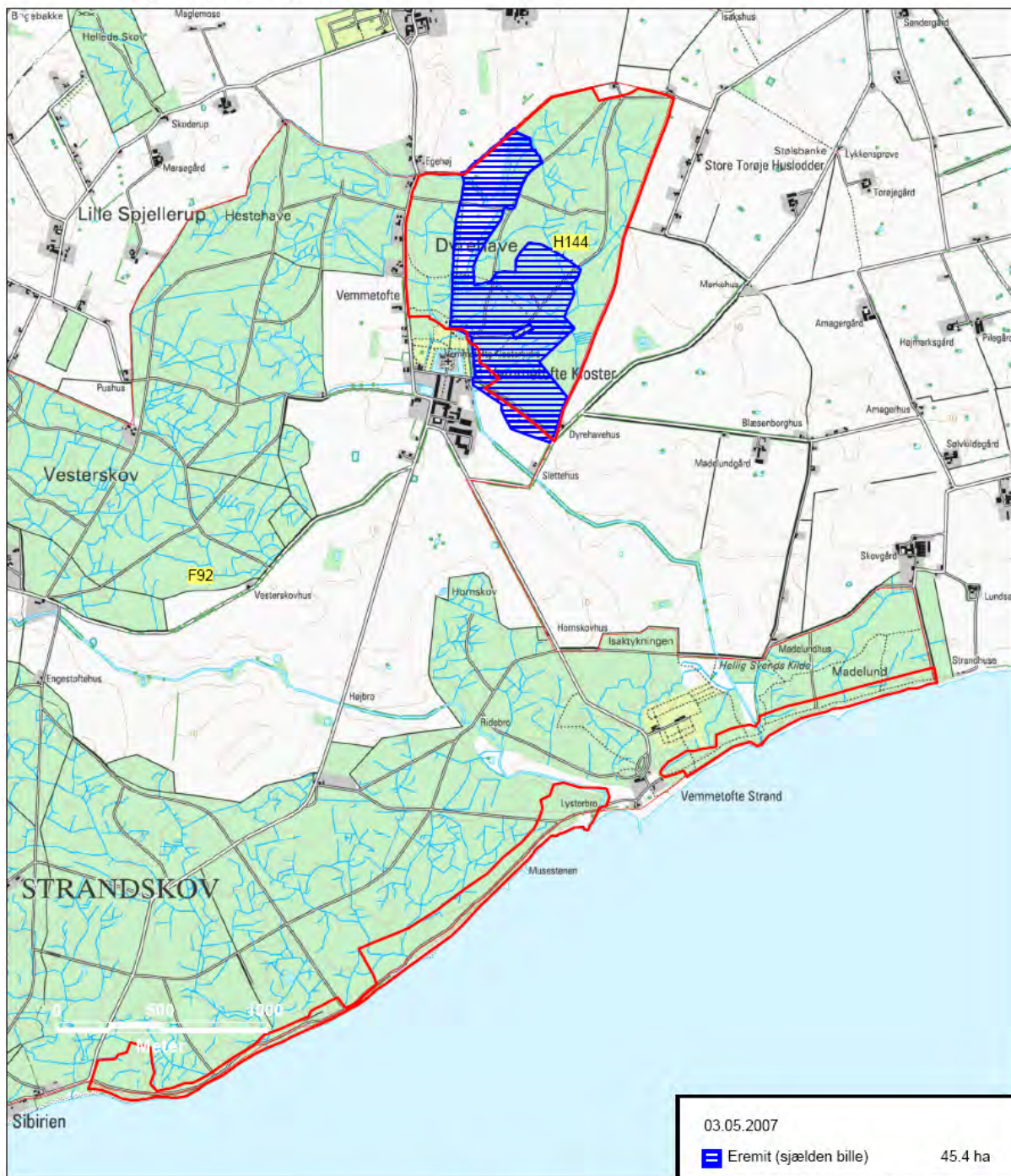
H144, Skove ved Vemmetofte

Bilag 1.2: Kort over levesteder

Levesteder for Eremit (sjælden bille)

H144, Skove ved Vemmetofte

© Kort & Matrikelstyrelsen

Skov- og Naturstyrelsen

Bilag 2 Data for naturtyper og arter

2.1 Data for Bøgeskov på muldbund (9130)

2.1.1 Beskrivelse af naturtypen

Den del af vore bøgeskove (dvs. bøg er arten med størst kronedækning på arealet), hvor jordbunden ikke er sur eller meget kalkrig, således at muldbund dominerer. Der kan afhængig af alders- og udviklingstrin være tale om større eller mindre indblanding eller underskov af andre træarter, f.eks. ask, avnbøg, elm, ær, stilk-eg og vinter-eg. I nogle skove, f.eks. græsningsskove, vil underskov typisk mangle.

Plantet (eller sået) skov er undtaget så længe den har plantagekarakter i kraft af ensaldrende træer i rækker. Når en plantet skov er uden plantagekarakter, og rummer enten oprindelig karakteristisk bundflora, sjældne arter eller arter af fællesskabsbetydning (se liste ved nøglen), er den omfattet.

Eksempler på denne type er almindelige i store dele af landet, dog sjældnere mod vest. Følgende arter er karakteristiske for naturtypen: bøg, alm. guldnælde, enblomstret flitteraks, hvid anemone, skovmærke og tandrod. Disse arters forekomst er ikke afgørende, men hvor de findes er der stor sandsynlighed for at arealet svarer til typen. Ofte findes endvidere alm. bingelurt, hulrodet lærkespore, miliegræs, ramsløg, knoldet brunrod, skovsalat eller skovviol.

Afgrænsningen mod andre typer bøgeskov er beskrevet under type 9110 og 9120. Bemærk endvidere at arealer med højtliggende kalkundergrund/kalkrigt plastisk ler henføres til type 9150, uanset om der er et tyndt muldlag over mineraljorden. Almindeligt kalkrigt muld med f.eks. lærkesporeflora er type 9130. Bøgeskov på fattig muldbund/mild morbund, hvor floraen typisk er præget af f.eks. stor fladstjerne og/eller skovsyre, hører også hjemme i type 9130 (DMU 2005b).

2.1.2 Naturtypens areal

Der er kortlagt et samlet areal på 33,6 ha i H144.

2.1.3 Naturtypens struktur og funktion

Nedenstående data stammer fra Skov- og Naturstyrelsens kortlægning af habitatnaturtyper.

- Skovstruktur

Selvfornyelse af karakteristiske træarter (mindst 2 planter pr. m²).

Arealet (ha) af hver forekomst er fordelt til én af de 5 klasser i tabellen efter andelen af selvfornyelse i % af det samlede areal af hver enkelt forekomst:

Art	< 1%	1-10%	11-30%	31-75%	>76%	I alt
Bøg		9,5	16,9	4,6	2,6	33,6

Kronedækning. Arealet (ha) af hver forekomst er fordelt til én af de 5 klasser i tabellen efter andelen med kronedækning i % af det samlede areal af hver enkelt forekomst:

< 20 %	20-50 %	51-75 %	76 – 90 %	> 90 %	I alt
			7,0	26,6	33,6

Etagering (areal med mere end 1 etage). Arealet (ha) af hver forekomst er fordelt til én af de 5 klasser i tabellen efter andelen med etagering i % af det samlede areal af hver enkelt forekomst:

< 20 %	20-50 %	51-75 %	76 – 90 %	> 90 %	I alt
13,2	18,3			2,1	33,6

- Dødt ved

Dødt stående træ. Arealet (ha) af hver forekomst er fordelt til én af klasserne i tabellen efter antallet af dødt stående træ pr. ha (dbh > 10 cm, højde > 2 m):

< 1 stk/ha	1-5 stk/ha	> 5stk/ha	I alt
24,1	9,5		33,6

Dødt liggende ved. Arealet (ha) af hver forekomst er fordelt til én af klasserne i tabellen efter antallet af dødt liggende ved pr. ha (diameter > 25 cm, længde > 5 m):

< 1 stk/ha	1-5 stk/ha	> 5stk/ha	I alt
23,0	8,9	1,7	33,6

- Skovdrift

Jordbearbejdning. Arealet (ha) af hver forekomst er bl.a. fordelt til én af klasserne i tabellen efter andelen af jordbearbejdning i % af det samlede areal af hver enkelt forekomst:

	< 1%	1-10%	11-25%	26-50%	>50%	I alt
Tegn på						0
Tydelig						0
Nylig						0

Spor efter kørsel med traktose/dybe spor. Arealet (ha) af hver forekomst er fordelt til én af de 5 klasser i tabellen efter andelen af spor efter kørsel i % af det samlede areal af hver enkelt forekomst:

< 1%	1-10%	11-25%	26-50%	>50%	I alt
11,8	5,6	10,0	2,6	3,6	33,6

Stævningsdrift. Arealet (ha) af hver forekomst er fordelt til én af klasserne i tabellen bl.a. efter andelen med stævningsdrift i % af det samlede areal af hver enkelt forekomst:

	< 1%	1-10%	11-25%	26-50%	>50%	I alt
Ophørt, men tydelige tegn						0
Nylig						0

Græsningsdrift. Arealet (ha) af hver forekomst er fordelt til én af klasserne i tabellen bl.a. efter andelen med græsningsdrift i % af det samlede areal af hver enkelt forekomst:

	< 1%	1-10%	11-25%	26-50%	>50%	I alt
Ophørt, men tydelige tegn						0
Nuværende						0

Afvanding:

Det samlede areal (ha) er inddelt i følgende klasser mht. afvandingsforholdene:

A: Ingen grøfter

B: Gamle grøfter, ikke fungerende (fyldt op/tilstoppede)

C: Gamle grøfter, fungerende (ikke vedligeholdt indenfor de seneste ca. 6 år)

D: Grøfter vedligeholdte indenfor de seneste ca. 6 år

E: Nye grøfter eller grøfter uddybet indenfor 2 år

A	B	C	D	E	I alt
8,3		5,8	17,4	2,1	33,6

2.1.4 Naturtypens arter

- Karakteristiske arter

Der er registreret følgende karakteristiske arter:

- i 5 meter cirklerne

Art	Areal (ha)*
Alm. Guldnelde	4,6
Bøg	33,6
Enblomstret flitteraks	11,2
Hvid anemone **	2,3
Skovmærke	24,9

* Det samlede areal af forekomsterne, hvor arten optræder i 5 m cirklen

** Hvid anemone er registreret ved fund af rødder.

- på det øvrige areal (ha).

Art	Domine- rende	Alm.	Hyppig	Spredte	Få	I alt
Alm. guldnælde			1,7	5,3		7,0
Bøg	33,6					33,6
Enblomstret flitteraks		1,6	11,7	10,7		24,0
Skovmærke		8,1	11,6	13,9		33,6

- Invasive arter.

Arealet (ha) af hver forekomst er fordelt til én af de 5 klasser i tabellen efter andelen med invasive arter i % af det samlede areal af hver enkelt forekomst:

Art	< 1%	1-10%	11-25%	26-50%	>50%	I alt
Nåletræer	5,0					5,0
Japan-pileurt		3,6				3,6
Rød hestehov	2,2					2,2
Snebær	2,1					2,1

2.2 Data for Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund (9160)

2.2.1 Beskrivelse af naturtypen

Den del af vore egeskove, inklusive ege-avnbøgeskove, (dvs. eg plus avnbøg dominerer kronedækningen af arealet), hvor jordbunden er mere eller mindre rig, og ofte fladgrundet (tidvist vandlidende eller højt grundvand), således at egen trives, mens bl.a. bøg ofte mistrives, samtidig med at vandbevægelse m.v. ikke er tilstrækkelig til at give en rig forekomst af ask.

Plantet (eller sået) skov er undtaget så længe den har plantagekarakter i kraft af ensaldrende træer i rækker. Når en plantet skov er uden plantagekarakter, og rummer enten oprindelig karakteristisk bundflora, sjældne arter eller arter af fællesskabsbetydning (se liste ved nøglen), er den omfattet.

Eksempler på denne type kan være dyrkede egeskove, tilgroningsskove og tidligere græsningsskove på fladgrundet bund, f.eks. i bunden af dale, i fladt terræn eller i nærheden af åbredder, hovedsageligt i de østlige og sydlige dele af landet. Følgende arter er karakteristiske for naturtypen: Stilkeg, avnbøg, navr, småbladet lind, stor fladstjerne, jordbær-potentil, skovhundegræs og lundranunkel. Disse arters forekomst er ikke afgørende, men hvor de findes er der stor sandsynlighed for at arealet svarer til typen. I veludviklede tilfælde kan endvidere findes majblomst, bølget bunke, liljekonval, krans-konval eller stor frytle.

Definitionerne af typen i CORINE og i direktivets fortolkningsmanual er brede og supplerer delvis hinanden, således at hovedparten af de egeskove, som ikke umiddelbart kan indplaceres til en anden egetype vha. nøglen, må henføres til denne type. Egeskove, der vurderes kun at være egedominerede på grund af stævningsdrift af bøge-ege-skove på veldrænede jorder er ikke omfattet, men kan være omfattet af type 9120. Endvidere er egeskov med rig forekomst af ask og tilknyttet rig flora af kodriver/guldnælde/ramsløg undtaget, idet sådanne skove omfattes af Corine type 41.23, som ikke er på direktivet. Avnbøg kan være træarten med størst kronedækning, men rene eller næsten rene bestande af avnbøg hører ikke med, da det er Corine type 41.A, som ikke er på direktivet (DMU 2005b).

2.2.2 Naturtypens areal

Der er kortlagt et samlet areal på 38,1 ha i H144.

2.2.3 Naturtypens struktur og funktion

Nedenstående data stammer fra Skov- og Naturstyrelsens kortlægning af habitatnaturtyper.

- Skovstruktur

Selvfor yngelse af karakteristiske træarter (mindst 2 planter pr. m²).

Arealet (ha) af hver forekomst er fordelt til én af de 5 klasser i tabellen efter andelen af selvfor yngelse i % af det samlede areal af hver enkelt forekomst:

Art	< 1%	1-10%	11-30%	31-75%	>76%	I alt
Avnbøg		5,7				5,7
Navr	16,9					16,9
Stilkeg	21,2	9,9				31,1

Kronedækning. Arealet (ha) af hver forekomst er fordelt til én af de 5 klasser i tabellen efter andelen med kronedækning i % af det samlede areal af hver enkelt forekomst:

< 20 %	20-50 %	51-75 %	76 – 90 %	> 90 %	I alt
			11,9	26,2	38,1

Etagering (areal med mere end 1 etage). Arealet (ha) af hver forekomst er fordelt til én af de 5 klasser i tabellen efter andelen med etagering i % af det samlede areal af hver enkelt forekomst:

< 20 %	20-50 %	51-75 %	76 – 90 %	> 90 %	I alt
2,6	7,0	27,9		0,6	38,1

- Dødt ved

Dødt stående træ. Arealet (ha) af hver forekomst er fordelt til én af klasserne i tabellen efter antallet af dødt stående træ pr. ha (dbh > 10 cm, højde > 2 m):

< 1 stk/ha	1-5 stk/ha	> 5stk/ha	I alt
15,8	22,3		38,1

Dødt liggende ved. Arealet (ha) af hver forekomst er fordelt til én af klasserne i tabellen efter antallet af dødt liggende ved pr. ha (diameter > 25 cm, længde > 5 m):

< 1 stk/ha	1-5 stk/ha	> 5stk/ha	I alt
29,0	9,1		38,1

- Skovdrift

Jordbearbejdning. Arealet (ha) af hver forekomst er bl.a. fordelt til én af klasserne i tabellen efter andelen af jordbearbejdning i % af det samlede areal af hver enkelt forekomst:

	< 1%	1-10%	11-25%	26-50%	>50%	I alt
Tegn på						0
Tydelig						0
Nylig						0

Spor efter kørsel med traktose/dybe spor. Arealet (ha) af hver forekomst er fordelt til én af de 5 klasser i tabellen efter andelen af spor efter kørsel i % af det samlede areal af hver enkelt forekomst:

< 1%	1-10%	11-25%	26-50%	>50%	I alt
2,6	4,4	19,2	2,8	9,1	38,1

Stævningsdrift. Arealet (ha) af hver forekomst er fordelt til én af klasserne i tabellen bl.a. efter andelen med stævningsdrift i % af det samlede areal af hver enkelt forekomst:

	< 1%	1-10%	11-25%	26-50%	>50%	I alt
Ophørt, men tydelige tegn						0
Nylig						0

Græsningsdrift. Arealet (ha) af hver forekomst er fordelt til én af klasserne i tabellen bl.a. efter andelen med græsningsdrift i % af det samlede areal af hver enkelt forekomst:

	< 1%	1-10%	11-25%	26-50%	>50%	I alt
Ophørt, men tydelige tegn						0
Nuværende						0

Afvanding:

Det samlede areal (ha) er inddelt i følgende klasser mht. afvandingsforholdene:

A: Ingen grøfter

B: Gamle grøfter, ikke fungerende (fyldt op/tilstoppede)

C: Gamle grøfter, fungerende (ikke vedligeholdt indenfor de seneste ca. 6 år)

D: Grøfter vedligeholdte indenfor de seneste ca. 6 år

E: Nye grøfter eller grøfter uddybet indenfor 2 år

A	B	C	D	E	I alt
		3,3	29,1	5,7	38,1

2.2.4 Naturtypens arter

- Karakteristiske arter

Der er registreret følgende karakteristiske arter:

- i 5 meter cirklerne

Art	Areal (ha)*
Avnbøg	9,5
Navr	13,7
Stilkeg	34,4
Stor fladstjerne	33,7

* Det samlede areal af forekomsterne, hvor arten optræder i 5 m cirklen

- på det øvrige areal (ha).

Art	Domine- rende	Alm.	Hyppig	Spredte	Få	I alt
Avnbøg			5,7		3,8	9,5
Navr			3,8	10,6	3,6	18,0
Skov-hundegræs						
Småbladet lind						
Stilkeg	38,1					38,1
Stor fladstjerne	11,8	18,4	7,3			37,5

- Invasive arter.

Arealet (ha) af hver forekomst er fordelt til én af de 5 klasser i tabellen efter andelen med invasive arter i % af det samlede areal af hver enkelt forekomst:

Art	< 1%	1-10%	11-25%	26-50%	>50%	I alt
Nåletræer	20,9					20,9

2.3 Data for Eremit *Osmoderma eremita* (1084*)

2.3.1 Beskrivelse af arten

En detaljeret beskrivelse af arten kan ses på Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside: www.skovognatur.dk/emne/Natura2000.

2.3.2 Levested

Eremit er knyttet til hule løvtræer, især bøg og eg, i halvåben eller åben skov, f.eks. i gamle dyrehaver. Den lever ofte i parker eller alléer i tilknytning til disse skove. Hovedparten af individerne lever hele livet i det samme værtstræ med en spredningsradius på nogle hundrede meter (DMU 2006b).

Skov- og Naturstyrelsen har kortlagt følgende som levesteder for eremit i fredskov i H...:

- *Løvtræer ældre end ca. 100 år eller tykkere end ca. 50 cm (dbh), undtagen helt beskyttede træer. Både fritstående træer, overstandere og træer i alléer, skovbryn eller lysåbne bevoksninger er medtaget. Bevoksninger, alléer og grupper af træer er kortlagt så vidt muligt som en samlet polygon. Arten er afhængig af mere eller mindre lysåbne forhold omkring træerne, hvorfor enkelttræer ikke er kortlagt som et punkt, men derimod som en polygon/cirkel med et areal svarende til kronens størrelse plus så vidt muligt 25 meters omgivende lysåbent areal. Tilsvarende gælder skovbryn mod slette/overdrev og lignende, hvor en bræmme lysåbent areal er kortlagt med (Skov- og Naturstyrelsen 2006b).*

Der er i alt kortlagt 45,4 ha fredskov som levesteder for eremit, se kortbilag 1.2.

2.3.3 Bestand

Af DMU's rapport nr. 322 "Naturtyper og arter omfattet af EF-Habitatdirektivet" fra 2000 fremgår, at den nationale bevaringsstatus for eremit er usikker (DMU 2000).

I Rødlisten er eremit kategoriseret som "moderat truet" (DMU 2007).

Resultater fra overvågning af eremit i 1999 og 2004:

Lokalitet	Træer med fund 1999 / 2004	Træer undersøgt 1999 / 2004	Potentielle værtstræer
Vemmetofte Dyrehave	9/8	?/45	280

Kilde: DMU 2006b

Det vurderes, at den aktuelle bestand af eremit i H144 er truet, se bilag 3.2.

2.4 Data for Hvepsevåge *Pernis apivorus* (A072)

2.4.1 Beskrivelse af arten

En detaljeret beskrivelse af arten kan ses på Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside: www.skovognatur.dk/DyrOgPlanter.

2.4.2 Levested

Hvepsevåge yngler især i ældre løvskove, der er mere end 100 hektar store. Reden placeres som regel i lysåbne områder i skoven og gerne i et gammelt bøgetræ.

Fødesøgningen foregår omkring vådområder i skoven eller i enge og moser i umiddelbar nærhed af skoven. Fuglene tager især hvepse- og humleblarver, men også andre insekter, padder og fugleunger indgår i fødegrundlaget (Skov- og Naturstyrelsen 2007).

Der henvises til Storstrøms Amts basisanalyse, hvor der er en kortlægning af levesteder for hvepsevåge i F92 (Storstrøms Amt 2006).

2.4.3 Bestand

Af DMU's rapport nr. 462 "Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet" fra 2003 fremgår følgende:

Hvepsevåge synes at have optrådt stabilt i antal og udbredelse i og uden for fuglebeskyttelsesområderne i de seneste 20 år. Bestanden har været stabil siden 1980, og samlet må den nationale bevaringsstatus for hvepsevåge i Danmark foreløbig vurderes som gunstig (DMU 2003b).

I Rødlisten er hvepsevåge kategoriseret som "ikke truet" (DMU 2007).

Samlet vurderes den aktuelle ynglebestand af hvepsevåge i området at være usikker.

2.5 Data for Rød glente *Milvus milvus* (A074)

2.5.1 Beskrivelse af arten

En detaljeret beskrivelse af arten kan ses på Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside: www.skovognatur.dk/DyrOgPlanter.

2.5.2 Levested

Rød glente ses typisk i områder med gammel løvskov, spredte lunde og dyrkede arealer. Reden anlægges som regel i udkanten af større skove og ofte i et bøgetræ i en forladt rede, f.eks. en musvågerede. Rød glente jager især smånavere og småfugle, men ådsler udgør også en stor del af fødegrundlaget. Rød glente er meget sårbar overfor forstyrrelser ved reden, især i æglægnings- og rugeperioden (Skov- og Naturstyrelsen 2007).

Der henvises til Storstrøms Amts basisanalyse, hvor der er en kortlægning af levesteder for rød glente i F92 (Storstrøms Amt 2006).

2.5.3 Bestand

Af DMU's rapport nr. 462 "Bevaringsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet" fra 2003 fremgår følgende:

Arten genindvandrede til Danmark i 1970'erne efter at være forsvundet i en årrække, og den har i 1990'erne ynglet med 20-30 par årligt. Den danske bestand er fordoblet siden Fuglebeskyttelsesdirektivet trådte i kraft og samlet må den nationale bevaringsstatus for arten foreløbig vurderes som gunstig (DMU 2003b).

I Rødlisten er rød glente kategoriseret som "sårbar" (DMU 2007).

I fuglebeskyttelsesområde nr. 92 er der registreret følgende antal ynglepar:

	1983*	1992-1997**	1998-2003***
Observationer	-	0-1	1

Kilder: * Skov- og Naturstyrelsen 1995, ** DMU 2006a, *** Storstrøms Amt 2006.

Samlet vurderes den aktuelle ynglebestand af rød glente i området at være lille eller ikke eksisterende.

Bilag 3 Foreløbig trusselsvurdering

I direktiverne er der krav om at fastholde eller genoprette ”gunstig bevaringsstatus” for de habitatnaturtyper og arter, som områderne er udpeget af hensyn til. For at en habitatnaturtype eller art kan siges at have gunstig bevaringsstatus skal en række kriterier være opfyldt:

En habitatnaturtypes bevaringsstatus anses for “gunstig”, når

- ”det naturlige udbredelsesområde og de arealer, det dækker inden for dette område er stabile eller i udbredelse”, og
- ”den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for dens opretholdelse på lang sigt, er til stede og sandsynligvis fortsat vil være det i en overskuelig fremtid”, og
- ”bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for den pågældende naturtype, er gunstig.”

(DMU 2003a)

En arts bevaringsstatus anses for “gunstig” når

- ”data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten på langt sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levested”, og
- ”artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket”, og
- ”der er – og sandsynligvis fortsat vil være – et tilstrækkeligt stort levested til på langt sigt at bevare dens bestande”.

(DMU 2003a)

Truslerne omfatter påvirkninger, hvor der er en begrundet mistanke om, at de har en negativ betydning for naturtilstanden. De største trusler er gennemgået i de følgende afsnit.

3.1 Reduceret areal

Antallet af plante- og dyrearter på en lokalitet afhænger, alt andet lige, af lokalitetens størrelse, således at et større areal kan oppebære et større antal arter. Store lokaliteter kan desuden typisk indeholde større bestande af de enkelte arter end små lokaliteter.

Reduktion af en naturtypes areal vil derfor betyde, at der først sker en reduktion af bestandsstørrelserne af de enkelte arter, hvorefter nogle af bestandene forsvinder, og endelig vil de enkelte arter begynde at uddø.

Det reducerede areal kombineret med forringede levevilkår i mange af de resterende naturområder har bevirket, at de forskellige plante- og dyrearter i stadig stigende grad får opsplittet deres bestande i mindre og isolerede delbestande. Sådanne små isolerede bestande er betydelig mere udsatte for at uddø end store sammenhængende bestande pga. indavl og tilfældige katastrofer. Når arterne er forsvundet fra sådanne isolerede lokaliteter, vil det ofte være vanskeligt for nye bestande at sprede sig dertil, netop fordi lokaliteterne er isolerede.

Reduktion af arealet af en habitatnaturtype eller en arts levested i skov kan f.eks. skyldes en aktiv konvertering til andre træarter, naturlig dynamik eller ændrede afvandingsforhold. I visse tilfælde kan både naturlig dynamik og genopretning af naturlig hydrologi medføre en acceptabel formindskelse af et naturareal. Således skal betydningen af udvikling af habitatnaturtyperne indbyrdes vurderes i forhold til det samlede areal med hver habitatnaturtype både lokalt, regionalt og nationalt.

3.2 Intensiv skovdrift

Intensiv skovdrift kan være en trussel mod habitatnaturtyper og arter. Det kan f.eks. dreje sig om:

- *Forstyrrelse af jordbund*

Forstyrrelse af jordbunden kan skade habitatnaturtypernes strukturer og arter. Jordbunden kan f.eks. forstyrres ved jordbearbejdning i forbindelse med foryngelse af skov eller kørsel i forbindelse med mekaniseret skovning og udkørsel af træ.

- *Anvendelse af pesticider*

Sprøjtning med pesticider kan skade habitatnaturtypernes arter. Der kan både være tale om anvendelse af pesticider direkte på arealerne og om vinddrift af pesticider fra nærtliggende land- eller skovarealer, som sprøjtes.

- *Plantning og efterbedring*

Plantning og efterbedring kan medføre en strukturel ensretning sammenlignet med naturlig foryngelse.

- *Hugst*

Hugstindgreb kan være en trussel, som helt kan fjerne skovnaturtyper og arters levesteder (renafdrift) eller forskyde træartssammensætningen og medføre en strukturel ensretning af bevoksninger.

- *Ophør med naturvenlige driftsformer*

Mange arter og strukturer er knyttet til og afhængige af naturvenlige driftsformer. Det kan eksempelvis være gamle driftsformer som stævnings- eller græsningsskov samt urørt skov. Derfor er ophør af disse naturvenlige driftsformer en trussel mod habitatnaturtyper og arter.

Anvendelse af gødning er behandlet i afsnit 3.3 om eutrofiering, mens *afvanding* er behandlet i afsnit 3.4 om hydrologi.

I bilag 2 er der lavet en sammenstilling af data om de enkelte habitatnaturtyper og arter. Der fremgår følgende af bilaget:

- *Forstyrrelse af jordbund*

Det fremgår af DMU-rapporten "Kriterier for gunstig bevaringsstatus", at arealandelen med uforstyrret jordbund (f.eks. uden jordbearbejdning og kørsel) skal være stabil eller stigende. Jordbearbejdningen må foretages på op til 1/3 af en flade, hvis denne har været jordarbejdet tidligere (DMU 2003a).

Der er ikke registreret tegn på jordbearbejdning af de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer i habitatområdet.

På ca. 80 % af det samlede registrerede areal med skovnaturtyperne 9130 og 9160 er der konstateret spor efter kørsel med traktose/dybe spor. Især for skovnaturtypen egeskove og blandskove på mere eller mindre rig bund (9160) vurderes spor efter udkørsel at være en trussel for naturtypen. Forstyrrelsen forekommer på følgende delareal i 9160:

- I 24 % af typens areal er et delareal på > 50 % berørt.
- I 7 % af typens areal er et delareal på 26 - 50 % berørt.
- I 50 % af typens areal er et delareal på 11 - 25 % berørt.
- I 12 % af typens areal er et delareal på 1 - 10 % berørt.
- I 7 % af typens areal er et delareal på < 1 % berørt.

Samlet set vurderes forstyrrelse af jordbunden i form af spor efter kørsel med traktose/dybe spor at udgøre en trussel for skovnaturtyperne i området.

- *Hugst*

Skovnaturtyperne skal have en kronedækningsgrad > 50 % af de træarter, der hører til naturtypen (DMU 2005a).

På baggrund af bilag 2 kan det konkluderes, at der:

- på 74 % af arealet med skovnaturtyper er en kronedækningsgrad > 90 %
- på 26 % af arealet med skovnaturtyper er en kronedækningsgrad på 76-90 %

Kronedækningsgraden i området indikerer, at der føres en hugst i området, som ikke udgør en trussel mod sikring af en kronedækningsgrad på > 50 %. Den registrerede kronedækningsgrad omfatter dog alle træarter på arealet, og ikke kun de træarter, der naturligt hører til skovnaturtypen.

Manglende værtstræer for eremit kan være en betydelig trussel for denne art. Hugst af gamle træer, hvor arten har sit levested kan have en negativ effekt på bestanden.

Det er vigtigt for eremit, at der vedvarende er lysåbent omkring trækroner og stammer på de træer, der udgør mulige levesteder. Skal en bestand af eremitter overleve i den samme skov, skal der være træer af forskellig alder, således at der konstant findes gamle træer med huller i (Skov- og Naturstyrelsen 2007).

Det vurderes, at den aktuelle bestand af eremit i H144 kan være truet af hugst og tilgroning.

- *Ophør med naturvenlige driftsformer*

Der er ikke registreret hverken nylig eller tegn på tidligere stævningsdrift og græsningsdrift i H144.

På baggrund af de ovennævnte registreringer er der ikke grundlag for at konkludere, at der har været en negativ ændring i arealet med naturvenlige driftsformer.

3.3 Eutrofiering

Kvælstof er fra naturens hånd begrænsende næringsstoffer for mange økosystemer. Når et naturområde belastes med ekstra næringsstoffer (eutrofieres), fører det til ændret artssammensætning, fordi konkurrencestærke og kraftigt voksende plantearter (som f. eks *stor nælde*, *blåtop* og *vild kørvel*) bliver begunstiget på bekostning af lavtvoksende og konkurrencesvage plantearter (såkaldte nøjsomhedsarter).

Eutrofieringen kan blive så kraftig, at naturtypernes tålegrænse² bliver overskredet. Resultatet bliver, at flere af de karakteristiske nøjsomhedsarter forsvinder, og naturtypernes tilstand ændres. Selv små ekstra tilførsler af næringsstoffer kan på sigt føre til ændret artssammensætning. Eutrofiering af naturområder kan ske i form af direkte tilførsel af gødning eller indirekte i form af f.eks. kvælstofdeposition fra luften eller jordfygning fra marker.

Eutrofiering af skovarealer kan påvises på flere måder, f.eks. ved forekomst af negative strukturer, mange plantearter med god tilpasning til at vokse på næringsrig jordbund eller ved at måle eller modelberegne depositionen af kvælstof fra luften.

Tålegrænser

Alle de registrerede skovnaturtyper i H144 er kvælstoffølsomme med tålegrænser på 10-20 kg N/ha/år. Modelberegninger kan give lavere tålegrænser, ned til 7 kg N/ha/år (Skov- og Naturstyrelsen 2005).

Kvælstof-deposition

Den gennemsnitlige afsætning af kvælstof fra luften er følgende for kommunen i H144:

	NH _y (kg N/ha)	NO _x (kg N/ha)	Total N (kg N/ha)
Fakse	7,4	7,3	14,7
Lands gennemsnit	9,1	6,8	15,9

Tabel bilag.3.3. Baggrundsbelastningen (i kg N/ha/år) i den kommune der ligger indenfor Natura 2000 området. Der refereres til kommuneinddelingen fra før den 1. januar 2007. Kvælstof-depositionen er angivet som kommunevise gennemsnit af hhv. NH_y (ammoniak og ammonium), NO_x (kvælstofoxider, salpetersyre og nitrat) og total N (samlet tør- og våddeposition) (Skov- og Naturstyrelsen 2005).

Den gennemsnitlige deposition i Fakse kommune, der dækker H144, er således på 14,7 kg N/ha/år, hvilket ligger under lands gennemsnittet på 15,9 kg N/ha/år.

En betydelig del af NH_y-fraktionen består af ammoniak fra lokale husdyrbrug, som er ujævnt fordelt i landskabet. Hertil kommer, at afsætningen af kvælstof på forskellige overfladetyper varierer i forhold til ruheden. Skov har stor ruhed, og derfor er der en større depositionshastighed i skove. Særligt udsatte er skovkanter, hvilket har stor betydning i Danmark, da en væsentlig del af de danske skove er små og derfor har relativ stor rand. Endvidere er der en særlig stor deposition i bevoksninger med nåletræ (Skov- og Naturstyrelsen 2003).

Det er muligt at korrigere de kommunevise gennemsnitstal i forhold til lokal husdyrtæthed og til forskellige naturtyper ruhed inden for habitatområdet.

Skov & Landskab har estimeret, at f.eks. ruheden af løvskov medfører en korrektion af den gennemsnitlige kvælstofdeposition på 2 i skovkanter (0-25 m) og 1,5 i overgangszonen (25-50 m) (Skov & Landskab 2006b).

Overskridelse af tålegrænse

² Tålegrænsen er et mål for et naturområdes følsomhed for luftforurening. Tålegrænsen kan defineres som "En kvantitativ vurdering af den belastning med et eller flere forurenende stoffer, hvorunder effekter på udvalgte følsomme elementer af natur og miljø ikke forekommer vurderet med den bedste nuværende viden".

Det fremgår af DMU-rapporten ”Kriterier for gunstig bevaringsstatus”, at tålegrænsen for skovnaturtyperne ikke må overskrides (DMU 2003a).

Vemmetofte-skovene ligger i typisk godslandskab med spredte skovområder med stor rand og mellemliggende agerland.

Eutrofieringen vurderes at være en aktuell trussel i skovkanter og overgangszoner. Den gennemsnitlige deposition i den indre del af skovene ligger middel i intervallet med tålegrænsen for skovnaturtyperne. Supplerende modelberegninger kan afsløre, om tålegrænsen er overskredet i den indre del af skovene.

3.4 Hydrologi

En naturlig hydrologi uden afvanding eller vandløbsvedligeholdelse vil som hovedregel fremme den mest naturlige udvikling af de forskellige naturtyper. Afvanding samt nærtliggende vandindvinding sænker det naturlige vandspejl og medfører en gradvis udtørring af arealet.

Det fremgår af ”Kriterier for gunstig bevaringsstatus”, at der skal være en stabil eller faldende indsats for oprensning af vandløb og nygravning af grøfter (DMU 2003a).

Det fremgår af bilag 2, at afvandingsforholdene for skovnaturtyperne er som følger:

Afvanding

- på 12 % af arealet er der ikke grøfter
- på 0 % af arealet er der grøfter, der ikke fungerer
- på 13 % af arealet er der grøfter, der er fungerende, men ikke vedligeholdt inden for de sidste 6 år
- på 65 % af arealet er der grøfter, der er fungerende og vedligeholdt inden for de sidste 6 år
- på 10 % af arealet er der nye grøfter, eller grøfter der er uddybet inden for de sidste 2 år

Som følge af tilstedeværelsen af større arealer med skovnaturtypen egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund (9160) vurderes området at være følsomt overfor ændringer i hydrologien. På 76 % af arealet med denne type er der grøfter, der er vedligeholdt inden for de sidste 6 år, og 15 % af arealet er med nye grøfter eller grøfter, der er uddybet inden for de sidste 2 år.

Samlet vurderes hydrologien i området at være en aktuell trussel for skovnaturtyperne i området på grund af intensiveret afvanding.

3.5 Invasive arter

Arter, der ikke er kommet naturligt til landet og som er bevidst indført eller tilfældigt slæbt ind af mennesker, kaldes introducerede arter. En lille mængde af disse arter kan vise sig problematiske, hvis de spreder sig til naturen. Disse arter kaldes invasive arter.³

Mange af de invasive arter er efterhånden blevet et stort problem, for de spredes og

³ Kilde: Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside www.skovognatur.dk

etablerer sig i beskyttede naturtyper. Her kan de danne store bestande og derved fortrænge det vilde plante- og dyreliv.

Selvsåede nåletræarter (undtagen skovfyr, taks og ene) betragtes i denne sammenhæng som invasive arter, hvis de vokser på arealer med habitatnaturtyper. Dog kan rødgran indgå som en naturlig del af skovbevoksede tørvemoser (91D0).

Det fremgår af bilag 2, at der er fundet japan-pileurt et enkelt sted i Strandskoven. Skov- og Naturstyrelsen vurderer at den pågældende art kan udgøre en potentiel trussel mod skovnaturtyperne på muldbund det pågældende sted.

Det fremgår endvidere af bilag 2, at der er fundet snebær og rød hestehov et enkelt sted i hhv. Vemmetofte Dyrehave og Strandskoven. Skov- og Naturstyrelsen vurderer at de pågældende arter ikke udgør en trussel mod skovnaturtyperne på pågældende steder.

Det fremgår af DMU-rapporten ”Kriterier for gunstig bevaringsstatus”, at kronedækningsgraden af ikke-hjemmehørende (uønskede) træarter ikke bør overstige 10 % (DMU 2003a).

Ifølge bilag 2 er der konstateret invasive nåletræarter i begge skovnaturtyper i området. På 36 % af det samlede areal med de to skovnaturtyper er der registreret invasive nåletræarter med en arealandel på < 1 %. De invasive nåletræarter er særligt udbredt i egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund (9160).

Samlet vurderes de invasive nåletræarter ikke at udgøre en trussel mod skovnaturtyperne i området.

3.6 Forstyrrelse af arter

Eremit vurderes ikke at være truet af anden forstyrrelse end beskrevet under punkt 3.2 Intensiv skovdrift – hugst.

Tillæg om ny viden til Natura 2000-basisanalyse for Skovene ved Vemmetofte, område nr. 167.

Tillægget gælder både i forhold til basisanalysen for lysåben natur og skovbasisanalysen for område 167.

Natura 2000-planerne bygger på den eksisterende viden om naturforholdene. Denne viden er områdevis blevet opgjort i basisanalyser for henholdsvis lysåben natur og skovbevoksede fredskovsarealer. Basisanalyserne, der udgør en del af den færdige plan for Natura 2000-området, blev offentliggjort i 2007 og kan ses på [By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside \(www.blst.dk/Natura2000plan\)](http://www.blst.dk/Natura2000plan).

Dette tillæg opsummerer den viden, der supplerer basisanalyserne for det enkelte Natura 2000-område, og som indgår som grundlag for Natura 2000-planen. Tillægget er opbygget med en struktur, der svarer til basisanalysernes opbygning.

For nogle områder er der på baggrund af basisanalysen eller nyere overvågningsdata mv. foretaget ændringer i udpegningsgrundlaget (afsnit 2 herunder). Datagrundlaget er udvidet ved, at der siden basisanalyserne i nogle områder er foretaget kortlægning og tilstands vurdering af skovnaturtyper på ikke-fredskovspligtige arealer og/eller en genkortlægning af i første omgang ufuldstændigt kortlagte arealer. Nogle af arterne er overvåget som led i NOVANA-programmet (afsnit 3).

For eventuelle nye naturtyper og arter (habitatarter og fugle) på udpegningsgrundlaget er der foretaget en foreløbig trusselvurdering (afsnit 4.2). I samme afsnit er ændringer i forhold til basisanalysernes trusselvurdering anført. Med hensyn til den luftbårne kvælstofdeposition er der foretaget helt nye overslagsberegninger, der omfatter alle kortlagte arealer af både lysåbne naturtyper og skovnaturtyper (afsnit 4.1).

I nogle områder er der endvidere sket væsentlige ændringer i driften, igangsat naturgenopretningsprojekter el.lign. siden færdiggørelsen af basisanalyserne (afsnit 6).

1. Beskrivelse af området

Områdets afgrænsning er uændret, og områdets overordnede naturindhold er uændret.

2. Tilføjelser til udpegningsgrundlaget

I basisanalyserne er det anført, hvis der i de enkelte Natura 2000-områder var konstateret habitatnaturtyper og -arter eller fuglearter fra fuglebeskyttelsesdirektivet, der ikke var en del af områdernes oprindelige udpegningsgrundlag. I forbindelse med overvågning og kortlægning udført i perioden 2006 – 2008 er der fremkommet yder-

ligere oplysninger om direktivarter og -naturtyper, og det samlede udpegningsgrundlag er slutteligt revideret i 2008. I enkelte tilfælde er arter eller naturtyper fjernet fra udpegningsgrundlaget, fx hvis de oprindelige forekomster var meget gamle. Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområderne er dog kun revideret for en enkelt art, nemlig skarv. Det reviderede og aktuelle udpegningsgrundlag fremgår af figur 2 i Natura 2000-planen – og af [By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside](#).

Siden de oprindelige basisanalyser er følgende naturtyper medtaget på udpegningsgrundlaget for habitatområde H144:

- 9110 Bøg på mor
- 91E0 Elle- og askeskove

3. Nye data om naturtyper og arter

Første runde af kortlægningen af habitatområdernes naturtyper blev foretaget i perioden 2004 - 2005, hvor 18 lysåbne naturtyper og samtlige 10 skovnaturtyper på fredskovspligtige arealer blev kortlagt.

I løbet af 2007 og 2008 blev der som led i DEVANO-programmet kortlagt og tilstandsvurderet yderligere 5 lysåbne naturtyper samt skovbevoksede ikke-fredskovspligtige arealer, og der blev i enkelte tilfælde foretaget genkortlægning og tilstandsvurdering af forekomster, som blev undersøgt ufuldstændigt i første runde. For arterne er der ved fund af nye direktivarter i de fleste tilfælde tale om fund i forbindelse med NOVANA-overvågningsprogrammet.

Reviderede og nye data om naturtyper i Natura 2000-område 167 fremgår af nedenstående tabel 1, for så vidt der er tale om væsentlige ændringer i forhold til basisanalyserne. Kortlægning og tilstandsvurdering vil blive udbygget i den kommende planperiode.

Tabel 1		
Naturtype	Registreret areal (ha)	Antal forekomster
Skovnaturtyper		
9110 Bøg på mor	4,8	Ej opgjort i skov
91E0 * Elle- og askeskove	5,5	Ej opgjort i skov
Tabel 1. Opdaterede data om nye eller genkortlagte naturtyper i Natura 2000-område 167.		
* angiver at det er en prioriteret naturtype.		

Nye bestandstal for fuglene på udpegningsgrundlaget er fremkommet, dels gennem den statslige overvågning NOVANA, dels ved udtræk fra Dansk Ornitologisk Forenings database Dofbasen. Disse nye bestandstal, der supplerer data fra basisanalysen, har givet anledning til justering af målsætningerne for fuglene i dette Natura2000-område.

4. Supplerende trusselvurdering

I basisanalyserne blev der præsenteret en trusselvurdering og tilstandsdata for de forskellige naturtyper og arter. Vidensgrundlaget for at vurdere truslen i form af atmosfærisk kvælstofnedfald over baturområderne var dengang beskedent. Dette emne har fået en selvstændig behandling i nedenstående afsnit 4.1. Øvrige ændringer i basisanalysernes trusselvurdering samt trusselvurdering for de nye elementer på udpegningsgrundlaget fremgår af afsnit 4.2.

Naturtilstanden og de tilgrundliggende arts- og strukturindex for de kortlagte naturtypeforekomster, der stammer fra basisanalyserne, findes på [By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside](#) under "se på kort". Baggrundsdata i form af strukturparametre og artslistor for de enkelte forekomster findes i den fællesoffentlige naturdatabase på www.naturdata.dk, der er opdateret svarende til nærværende Natura 2000-plan.

4.1 Belastning af naturområder med luftbåret kvælstof

Kvælstof og fosfor er fra naturens hånd begrænsende næringsstoffer for mange økosystemer. Når et naturområde belastes med ekstra næringsstoffer (eutrofieres), fører det til ændret artssammensætning, fordi konkurrencestærke og kraftigt voksende plantearter (som fx stor nælde, blåtop og vild kørvel) bliver begunstiget på bekostning af lavtvoksende og konkurrencesvage plantearter (såkaldte nøjsomhedsarter).

Eutrofieringen kan blive så kraftig, at naturtypernes tålegrænse bliver overskredet. Resultatet bliver, at flere af de karakteristiske nøjsomhedsarter forsvinder, og naturtypernes tilstand ændres. Selv små ekstra tilførsler af næringsstoffer kan på længere sigt føre til ændret artssammensætning. Eutrofiering af naturområder kan ske i form af direkte tilførsel af gødning eller indirekte i form af fx kvælstofdeposition fra luften eller jordfygning fra marker.

Eutrofiering af terrestriske naturarealer kan påvises på flere måder, fx ved forekomst af negative strukturer (fx dominans af blåtop på tørre heder), mange plantearter med tilpasning til at vokse på næringsrig jordbund eller ved at måle eller modelberegne nedfald af kvælstof fra luften.

Eutrofiering som trussel kan være meget vanskelig at observere ved tilsyn eller registrering.

Tålegrænser

For de naturtyper, der figurerer på habitatdirektivets bilag 1, er der af UN/ECE¹ fastsat empirisk baserede tålegrænseintervaller, som frem-

---

¹ UN/ECE er FN's Økonomiske Komité for Europa. Tålegrænserne (critical loads) fastsættes i Arbejdsgruppen vedr. effekter af konventionen om langtransporterende luftforurening (www.unece.org/env/wge) i forbindelse med det internationale samarbejdsprogram vedr. modellering og kortlægning af tålegrænser, baggrundsbelastning, effekter, risici og udviklingstendenser for luftforurening.

går af tabel 2. Der anvendes her, som overalt i Natura 2000-planen, de autoriserede korte navne til naturtyperne. For naturtypernes fuldstændige navne henvises til www.blst.dk

Tålegrænsen udtrykker følsomheden i en naturtype over for en forøget tilførsel af forsurende eller eutrofierende stoffer, og angiver "den belastning, hvorunder væsentlige skadelige effekter på økosystemet ikke vil forventes, vurderet ud fra den bedste tilgængelige viden".

Tabel 2. Tålegrænser for de habitatnaturtyper, der er relevante i Sydøstdanmark	
(Skov- og Naturstyrelsen 2005)	
Naturtype (nr)	Tålegrænse-interval (kg N/ha/år)
Sandbanke (1110)	- ¹
Vadeflade (1140)	- ¹
*Lagune (1150)	30-40
Bugt (1160)	30-40
Rev (1170)	- ¹
Strandvold med enårige (1210)	- ¹
Strandvold med flerårige (1220)	- ¹
Kystklint/klippe (1230)	15-25
Enårig strandengsvegetation (1310)	30-40
Strandenge (1330)	30-40
*Indlandssalteng (1340)	30-40
Forklit (2110)	10-20 ²
Hvid klit (2120)	10-20 ²
*Grå/grøn klit (2130)	10-20 ²
*Klithede (2140)	10-20 ²
Havtornklit (2160)	10-20 ²
Skovklit (2180)	10-20 ²
Klitlavning (2190)	10-25 ⁴
*Enebærklit (2250)	10-20 ²
Søbred med smårter (3130)	5-10
Kransnålalge-sø (3140)	5-10
Næringsrig sø (3150)	- ¹⁰
Brunvandet sø (3160)	5-10
Vandløb (3260)	- ¹
Å-mudderbanke (3270)	- ¹
Våd hede (4010)	10-25
Tør hede (4030)	10-20
Enekrat (5130)	15-25 ³
*Tørt overdrev på kalkholdigt sand (6120)	15-25
Kalkoverdrev (*vigtige orkidélokalteter) (6210)	15-25
*Surt overdrev (6230)	10-20

Tidvis våd eng (6410)	15-25 ⁶
Urtebræmme (6430)	15-25 ⁶
*Højmose (7110)	5-10
Nedbrudt højmose (7120)	5-10
Hængesæk (7140)	10-15 ^{3,7}
Tørvelavning (7150)	10-15 ^{3,7}
*Avneknippemose (7210)	15-25
*Kildevæld (7220)	15-25 ⁸
Rigkær (7230)	15-25 ³
Bøg på mor (9110)	10-20 ^{2,9}
Bøg på mor med kristtorn (9120)	10-20 ^{2,9}
Bøg på muld (9130)	10-20 ^{2,9}
Bøg på kalk (9150)	10-20 ^{2,9}
Ege-blandskov (9160)	10-20 ^{2,9}
Vinteregeskov (9170)	10-20 ^{2,9}
Stilkeke-krat (9190)	10-20 ^{2,9}
*Skovbevokset tørvemose (91D0)	10-20 ^{2,9}
*Elle- og askeskov (91E0)	10-20 ^{2,9}

¹ Tålegrænsen for atmosfærisk belastning er ikke relevant, idet naturtyperne er naturligt kvælstofrige, ufølsomme for atmosfærisk tilførsel, eller forventes at modtage det største bidrag fra andre kilder, fx grundvand eller overfladenær afstrømning.

² Tålegrænsen for beskyttelse af laver (10 – 15 kg N/ha/år) kan anvendes hvis en væsentlig forekomst af følsomme laver på lokaliteten ønskes beskyttet.

³ Tålegrænsen for højmoser (5 – 10 kg N/ha/år) kan anvendes hvis en væsentlig forekomst af følsomme højmosearter på lokaliteten ønskes beskyttet.

⁴ Tålegrænsen for oligotrofe søer (5 – 10 kg N/ha/år) benyttes for småsøer i klitlavninger.

⁵ Tålegrænsen for heder (10 – 20 kg N/ha/år) anvendes, hvis dværgbuske (lyng mv.) er hyppige.

⁶ Naturtypen er en delmængde af den bredere naturtype fersk natureng, der kan være mere kvælstoffølsom.

⁷ Naturtypen er en delmængde af den bredere naturtype fattigkær, der har tålegrænse i intervallet 10 – 20 kg N/ha/år.

⁸ Naturtypen omfatter også Palludellavæld, der forventes at have tålegrænser i den lave ende af intervallet.

⁹ Tålegrænsen bør modelberegnes. En modelberegning kan give lavere tålegrænser, ned til 7 kg N/ha/år.

¹⁰ Mange søer og vandhuller er eutrofieret som følge af nærings-tilførsel fra andre kilder. For de rene, ikke eutrofierede søer af type 3150 kan tålegrænsen for de øvrige søtyper på 5-10 kg N/ha/år bruges, hvis søen er kvælstofbegrænset.

Som det fremgår af tabel 2, er det særligt hængesæk, tørvelavning og rigkær med en væsentlig forekomst af følsomme højmosearter (7140, 7150 og 7230), højmose (7110) samt tre søtyper (3110, 3140 og 3160), der hører til de særligt kvælstoffølsomme naturtyper med tålegrænser på 5-10 kg N/ha/år.

Øvrige hængesække og tørvelavninger, heder (4010 og 4030) samt sure overdrev (6230), er ligeledes følsomme overfor kvælstofbelastning og har tålegrænser mellem 10-20(-25) kg N/ha/år. Blandt kilderne (7220) ligger tålegrænsen for paludellavæld (væld med speciel mosart) i den lave ende af intervallet, dvs. 15 kg N/ha/år.

Øvrige rigkær og kildevæld samt tidvis våd eng og enekrat (7230, 7220, 6410 og 5130) er moderat kvælstoffølsomme med tålegrænser mellem 15-25 kg N/ha/år. For artsrige forekomster ligger tålegrænsen i den nedre ende af disse intervaller.

For alle skovtyper er tålegrænsen fastsat til 10-20 kg N/ha/år, dog 10-15 kg N/ha/år for lichenrige skove.

N-deposition og overskridelse af tålegrænser

Kvælstofdepositionen (betegnes også som afsætning eller nedfald) til danske land- og vandområder kommer fra en lang række danske og udenlandske kilder, primært husdyrproduktion (ammoniak) og forbrændingsprocesser (kvælstofoxider). I Jylland og på Fyn stammer ca. 60 % af kvælstofdepositionen fra husdyrproduktion, mens det på Sjælland og Bornholm drejer sig om ca. halvdelen eller under halvdelen (Danmarks Miljøundersøgelser, 2005). De gennemsnitlige tal dækker dog over store lokale variationer afhængig af den lokale husdyrtæthed og ruheden af naturområderne. I forhold til husdyrproduktionen er staldanlæg uden ammoniakbegrænsende teknik typisk den største kilde til landbrugets ammoniakfordampning.

I tabel 3 er den gennemsnitlige afsætning af kvælstof opgivet som kommunevise gennemsnit af NH_y og NO_x for 2006 (DMU).

Tabel 3				
Kommune	NH _y (kg N/ha)	NO _x (kg N/ha)	Total N (kg N/ha)	Heraf stammende fra danske kilder
Faxe	7,8	7,2	15	23 %
Lands gennemsnit	8	9	17	33 %

Tabel 4. Baggrundsbelastningen (i kg N/ha/år) i de kommuner, som Natura 2000-område 167 ligger inden for. Kvælstofdepositionen er angivet som kommunevise gennemsnit af hhv. NH_y (ammoniak og ammonium, primært fra husdyrproduktion), NO_x (kvælstofoxider, salpetersyre og nitrat (fra transport, energiproduktion og industri)) og total N (samlet tør- og våddeposition). DMU, 2006.

Det gennemsnitlige kvælstofnedfald i Faxe Kommune, hvori Natura 2000-området ligger, er 15 kg N/ha/år, hvilket er lidt lavere end landsgennemsnittet. Belastningen med ammoniak og ammonium (NH_y) er ca. 3 % lavere end landsgennemsnittet, hvilket tyder på, at det lokale og regionale husdyrhold har en marginalt mindre indflydelse på kvælstofnedfaldets størrelse. Nedfaldet af NO_x'er – der overvejende stammer fra transport, energiproduktion og industri – er 20 %

mindre end landsgennemsnittet.

Overslagsberegning af den lokale kvælstofbelastning

Da husdyrbrug ikke ligger jævnt fordelt i landskabet, vil kvælstofbelastningen af et naturområde variere alt efter om der ligger husdyrbrug tæt på naturområdet, eller der slet ikke er husdyrbrug i nærområdet. Hertil kommer, at afsætningen af kvælstof på forskellige overfladetyper varierer i forhold til den såkaldte *ruhed*. Der er fx stor forskel på, hvor meget der afsættes på en skov (med stor ruhed og dermed en stor afsætningsoverflade), og på en lysåben eng (med lavere ruhed og mindre afsætningsoverflade).

Der er derfor foretaget en korrektion af de kommunevise gennemsnitstal i forhold til lokal husdyrtæthed (baseret på CHR, det centrale husdyrregister) og til forskellige naturtypers ruhed inden for Natura 2000-området. Ruheden af naturarealerne er vurderet på baggrund af den vedplantedækning, som er registreret ved kortlægningen.

Korrektionen er foretaget ved hjælp af en metode beskrevet i Ammoniakmanualen (Skov- og Naturstyrelsen, 2003) opdateret som beskrevet i boksen nedenfor. Der er ikke tale om en eksakt beregning, men om en forholdsvis grov overslagsberegning, der dog giver en indikation af om, og i givet fald hvor meget, tålegrænserne er overskredet for de forskellige naturtyper. Derfor kan overslagsberegningerne ikke direkte indgå i myndighedsbehandling af N-belastning fra konkrete husdyrbrug/virksomheder.

Overslagsberegningerne i tabel 4 viser, at kvælstofnedfaldet på arealer med habitatnaturtyper i Natura 2000-område 167 generelt ligger mellem 20 og 25 kg N/ha/år, altså betydeligt over kommunegennemsnittet. Den eneste forklaring på dette er skovarealernes store overfladeruhed.

Naturtype	Tålegrænseinterval (kg N/ha/år)	Kvælstofafsætning overslag (kg N/ha/år)		
		10-15	15-20	20-25
Elle- og askeskov (91E0)	10-20 ^(1,2)	0 %	0 %	100 %
Bøg på mor (9110)	10-20 ^(1,2)	0 %	0 %	100 %
Bøg på muld (9130)	10-20 ^(1,2)	0 %	0 %	100 %
Ege-blandskov (9160)	10-20 ^(1,2)	0 %	0 %	100 %
Total		0 %	0 %	100 %

Tabel 5. Overslag over kvælstofafsætning/nedfald i habitatnaturtyperne i Natura 2000-område 167. Kun de kortlagte og tilstandsvurderede naturtyper er medtaget, da beregningen bl.a. bygger på tilstandsdata. For hver naturtype er angivet naturtypens tålegrænseinterval, og andelen i procent af det samlede areal i forskellige intervaller af belastninger. De enkelte forekomster af en bestemt naturtype

kan have forskellige tålegrænser, men de vil normalt ligge indenfor naturtypens tålegrænseinterval.

Belastninger, hvor den lokale N-belastning ligger under den nedre grænse i tålegrænseintervallet (tålegrænsen ikke overskredet), er markeret med grønt, N-belastninger, der ligger indenfor tålegrænseintervallet (overstiger den lave ende af tålegrænseintervallet), er vist med gult, og N-belastninger, der ligger over tålegrænseintervallet (overstiger den høje ende af tålegrænseintervallet), er markeret med rødt.

(¹) Tålegrænsen for beskyttelse af laver (10 – 15 kg N/ha/år) kan anvendes hvis en væsentlig forekomst af følsomme laver på lokaliteten ønskes beskyttet.

(²) Tålegrænsen bør modelberegnes. En modelberegning kan give lavere tålegrænser, ned til 7 kg N/ha/år

Bestemmelse af kvælstofnedfaldets størrelse på naturområder og sammenligning med andre beregninger

Den præcise størrelse af kvælstofbelastningen på et konkret naturområde er vanskelig at bestemme. Der kan enten foretages målinger, som er tidkrævende, omkostningstunge og usikre, da de som regel kun repræsenterer en kortere måleperiode og derfor skal omregnes til "normale" forhold; eller der kan foretages modelberegninger med modeller af forskellig art, hvoraf nogle er meget ressourcekrævende og omkostningstunge, mens andre har karakter af overslagsberegninger.

Resultater fra alle modelberegninger er typisk behæftet med en forholdsvis høj usikkerhed. Overslagsberegningerne skal alene anvendes til at give et foreløbigt overblik over omfanget af tålegrænseoverskridelser til brug ved vurdering af gunstig bevaringsstatus, ikke til konkret sagsbehandling.

Sammenfattende giver vurderingen af den atmosfæriske kvælstofbelastning af habitatnaturtyperne i Natura 2000-område 167, som den fremgår af tabel 5, et mere nuanceret billede af den konkrete belastning af naturtyperne end det skøn, der blev foretaget i basisanalyserne alene på grundlag af gennemsnitstal for belastningen i de gamle kommuner.

4.2 Opdatering af basisanalysernes trusselvurdering

Gennemgangen af "trusler mod områdets naturværdier" i denne Natura 2000-plan er en væsentlig udvidelse af den foreløbige trusselvurdering i basisanalyserne.

Følgende trusler er beskrevet i Natura 2000-planen, men ikke i basisanalyserne:

- Arealreduktion/fragmentering beskrives som en trussel for eremit.
- Uhensigtsmæssig hydrologi ved afvanding i ege-blandskov

- Invasive arter: Japan-pileurt kan udgøre en trussel mod bøg på muld i Strandskoven.
- Forstyrrelser: For meget færdsel i skovpartier med rød glente kan skræmme arten fra at yngle. Rød glente er generelt ømfindtlig overfor forstyrrelser ved redetræer i yngletiden, men også hvepsevågen er sårbar.

5. Supplerende modsatrettede interesser

Der er ikke identificeret nye modstridende interesser.

6. Ændret naturforvaltning og pleje

Der er ikke kendskab til ændret naturforvaltning eller pleje inden for dette Natura 2000-område.

REFERENCER

Bak, J. 2003: Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelse og etablering af større husdyrbrug. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen.

Danmarks Miljøundersøgelser, 2006: Deposition af N komponenter 2006 – kommuner. Findes på DMUs hjemmeside (www.dmu.dk)

Dansk Ornitologisk Forening (2008). Udtræk af foreningens fugledatabase Dofbasen.

Ellermann, T. m.fl., 2005: Atmosfærisk deposition 2004, NOVANA, Faglig Rapport fra DMU nr. 555, Danmarks Miljøundersøgelser, Miljøministeriet.

Ellermann, T. m.fl., 2006: Atmosfærisk deposition 2005, NOVANA, Faglig Rapport fra DMU nr. 595, Danmarks Miljøundersøgelser, Miljøministeriet.

Ellermann, T. m.fl., 2007: Atmosfærisk deposition 2006, Faglig Rapport fra DMU nr. 645, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet.

Frohn, L. M. m.fl., 2008: Kvælstofbelastning af naturområder i Østjylland. Opgørelse for udvalgte Natura 2000 områder, Faglig Rapport fra DMU nr. 673, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet.

Geels, C. m.fl., 2008: Kvælstofbelastning af naturområder på Bornholm og Sjælland. Opgørelse for udvalgte Natura 2000 områder, Faglig Rapport fra DMU nr. 689, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet.

Miljøportalen, Naturdatabasen (www.miljoportal.dk/naturdata/):

Overvågningsdata fra det nationale overvågningsprogram NOVANA for naturtyper og arter 2007 og 2008.

Nielsen O. K. m.fl., 2008: Denmark's National Inventory Report 2008. Emission Inventories 1990-2006 – Submitted under the United Nations Framework Convention on Climate Change. Faglig Rapport fra DMU nr. 667, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet.

Skov- og Naturstyrelsen, 2005: Harmoniserede tålegrænser. Opdatering af 15. december 2005.

<http://www.skovognatur.dk/NR/rdonlyres/78C70731-71A2-40B6-B611-2F1340CB922A/14951/Ammoniakmanual02122005.pdf>

Natura 2000-område: 167 Skove ved Vemmetofte

Habitatområde: 144 Skove ved Vemmetofte

Udpegningsgrundlag:

1084 Eremit

Bevaringsprognose:

Vurderet Ugunstig

Langsigtet mål:

Genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler til truslen:
		1	2	3	4	
Mangel på værtstræer	Skovnaturtypebevarende drift/pleje	☒	☐	☐	☒	Skovnaturtypebevarende drift/pleje
Intensiv skovdrift	Beskyttelse af utilstrækkeligt beskyttede arealer	☒	☐	☒	☒	Skovnaturtypebevarende drift/pleje
Tilgroning med vedplanter	Naturpleje	☒	☐	☐	☒	Rydning af vedplanter
Arealreduktion/ fragmentering	Ingen Indsats i 1. planperiode	☒	☒	☐	☒	Ingen indsats i 1. planperiode

Natura 2000-område: 167 Skove ved Vemmetofte

Habitatområde: 144 Skove ved Vemmetofte

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn

Ugunstig

Bevaring eller genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler til truslen:
		1	2	3	4	
Utilstrækkelig beskyttelse	Beskyttelse af utilstrækkeligt beskyttede arealer	☐	☐	☒	☐	Skovnaturtypebevarende drift/pleje Urørt skov
Atmosfærisk N-deposition	Reduktion af næringstilførsel	☒	☐	☐	☐	Gældende lovgivning

Habitatområde: 144 Skove ved Vemmetofte

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

9130 Bøgeskove på muldbund

Ugunstig

Genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler til truslen:
		1	2	3	4	
Utilstrækkelig beskyttelse	Beskyttelse af utilstrækkeligt beskyttede arealer	☐	☐	☒	☐	Skovnaturtypebevarende drift/pleje Urørt skov
Invasive arter	Naturpleje	☒	☐	☐	☐	Bekæmpelse af invasive arter
Atmosfærisk N-deposition	Reduktion af næringstilførsel	☒	☐	☐	☐	Gældende lovgivning

Natura 2000-område: 167 Skove ved Vemmetofte

Habitatområde: 144 Skove ved Vemmetofte

Udpegningsgrundlag:

9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund

Bevaringsprognose:

Ugunstig

Langsigtet mål:

Genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler til truslen:
		1	2	3	4	
Utilstrækkelig beskyttelse	Beskyttelse af utilstrækkeligt beskyttede arealer	☐	☐	☒	☐	Skovnaturtypebevarende drift/pleje Urørt skov Gamle driftsformer i skov
Atmosfærisk N-deposition	Reduktion af næringstilførsel	☒	☐	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Gældende lovgivning

Habitatområde: 144 Skove ved Vemmetofte

Udpegningsgrundlag:

91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Bevaringsprognose:

Ugunstig

Langsigtet mål:

Genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler til truslen:
		1	2	3	4	
Utilstrækkelig beskyttelse	Beskyttelse af utilstrækkeligt beskyttede arealer	☐	☐	☒	☐	Skovnaturtypebevarende drift/pleje Urørt skov
Atmosfærisk N-deposition	Reduktion af næringstilførsel	☒	☐	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Gældende lovgivning

Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen

Miljørapport for Natura 2000-område nr. 167, Skovene ved Vemmetofte.

Habitatområde H 144.

Fuglebeskyttelsesområde F 92.

Den enkelte naturplan skal ifølge lovbekendtgørelse nr. 1398 af 22. oktober 2007 om miljøvurderinger af planer og programmer have sin egen miljørapport. Rapporten skal indeholde oplysninger, der følger af bilag 1 i loven.

a) Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer

Indhold

Natura 2000-planen består af 1) en basisanalyse, 2) en målsætning af det enkelte område og 3) et indsatsprogram, der angiver retningslinjer for planens gennemførelse. Der er udarbejdet en overordnet målsætning for hele Natura 2000-området samt konkrete målsætninger og afvejning af modstridende naturinteresser. Indsatsprogrammet angiver både generelle og konkrete retningslinjer for den forvaltning, der skal implementeres i 1. planperiode (6 år dog 12 år for fredskovspligtige arealer) startende fra 2010. Endelig er der en kort beskrivelse af sammenhæng til vandplanen og et oversigtsskema, der opsummerer Natura 2000-planen jf. naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag.

Formål

Planens mål på sigt er skitseret nedenfor. Indsatsen i 1. planperiode skal sikre eksisterende naturværdier på udpegningsgrundlaget og starte en proces, der genopretter akut truet natur under hensyntagen til eventuelle modstridende naturinteresser.

I Natura2000-område 167 Skovene ved Vemmetofte er fokus rettet mod kvalitet og udbredelse af gammel løvskov som levested for arter af insekter og fugle. Der er især fokus på den sjældne bille eremit, som er truet i EU. Der er risiko for at arten forsvinder fra området.

Det overordnede mål for Natura 2000-området er:

- At den sjældne bille, eremit, prioriteres højt i området, og sikres gunstig bevaringsstatus gennem bevaring og genopretning af dens levesteder, og sikring af gode spredningsmuligheder. Artens robusthed overfor forandringer sikres ved tilstrækkelig store bestande.
- At der sikres tilstrækkelige skovarealer med gamle løvtræer og uforstyrrede ynglemuligheder for skovtilknyttede rovfugle som hvepsevåge og rød glente.
- At områdets økologiske sammenhæng og robusthed (dets økologiske integritet) som helhed sikres i form af en
  - hensigtsmæssig drift og hydrologi,
  - lav næringsstofbelastning samt
  - gode etablerings- og spredningsmuligheder for arterne.

Relevante planer

Natura 2000-områderne vil fremgå af landsplandirektivet (de tidligere regionplaner). Disse skal indeholde retningslinjer i overensstemmelse med bekendtgørelsen om udpegnings- og administration af internationale beskyttelsesområder nr. 408 af 1. maj 2007. Det betyder, at landsplandirektivet skal indeholde retningslinjer, der i overensstemmelse med direktivforpligtelserne kan understøtte områdernes bevaringsmålsætninger. Landsplandirektivet indeholder derfor ikke udlæg af nye arealer til byzone, sommerhusområde,

nye større vejanlæg, øvrige trafik og tekniske anlæg eller væsentlige udvidelser eller nye områder til råstofindvinding på land mv., mens der kan være retningslinjer, der bidrager til at sikre naturforholdene, jf. bestemmelser i bekendtgørelsens § 5.

Der vil derfor ikke med Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger og retningslinjer for den efterfølgende kommunale planlægning være modstrid mellem den og landsplandirektivet.

b) Nul-alternativ

En række naturtyper og levesteder for arter kræver vedvarende drift for at sikre og opretholde gunstig bevaringsprognose. Det gælder fx en række lysåbne naturtyper. Samtidig kræver andre i ugunstig tilstand tiltag, der kan imødegå forringelse.

Hvis ikke Natura 2000-planen for 1. planperiode iværksættes vil levestedsmulighederne for eremit, der ligger meget isolerede fra hinanden og ofte er meget små, forværres. Yderligere fragmentering eller uhensigtsmæssige tiltag i skovene kan true bestanden alvorligt. På længere sigt kan afstanden til mulige nye levesteder være årsagen til, at bestanden af eremit ikke kan udvikle sig.

Arealreduktion af gammel løvskov og andre tiltag kan ligeledes true hvepsevågens og rød glentes muligheder for egnede levesteder.

Naturtypernes tilknyttede plante- og dyreliv har derved en øget risiko for at uddø, fordi de beskedne arealer ikke kan opretholde så mange og store bestande af de pågældende arter, og fordi de isolerede forekomster forringer arternes spredningsmuligheder.

Naturtyper, fugle og andre dyrearter risikerer en forværring af deres bevaringstilstand. Dette vil fremover vanskeliggøre opnåelse af gunstig bevaringsprognose for områdets udpegningsgrundlag.

I Natura 2000-området er der foretaget følgende vurdering af prognosen for naturtyper og arter:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Ingen

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- Eremit, på grund af manglende beskyttelse af værtstræer samt tilgroning omkring værtstræer,
- Skovnaturtyperne: Bøg på mor, bøg på muld, egeblandskov og elle- og askeskove, bl.a. på grund af at næringsstofbelastning fra luften. Desuden er bøg på muld, egeblandskov og elle- og askeskov ugunstig på grund af dårlig struktur.

Prognosen er, pga. utilstrækkelig viden, ukendt for:

- Ynglefuglene hvepsevåge og rød glente, idet disse arters yngleforhold i området ikke er kendte.

c) Miljøforhold i områder der kan blive berørt

Se evt. beskrivelsen under afsnit h).

d) Eksisterende miljøproblemer

Truslerne mod naturværdierne og områdets udpegningsgrundlag er systematisk beskrevet i Natura 2000-planen. Planens mål er, at sikre udpegningsgrundlaget mod disse trusler herunder prioritering i tilfælde af modstridende naturinteresser.

e) Internationale miljøbeskyttelsesmål

Natura 2000-planen er en udmøntning af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiv implementeret i dansk lov via miljømålsloven. Planen vil sikre, at areal og tilstand af udpegede naturtyper og levesteder for udpegede arter ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter, hvilket er afspejlet i statens retningslinjer for 1. planperiode.

Indsatsprogrammet består af en række generelle retningslinjer, som skal sikre den eksisterende naturtilstand (sigtelinje 1): Areal og tilstand af udpegede naturtyper og levesteder for udpegede arter må ikke gå tilbage eller forringes.

Indsatsprogrammet består desuden af en række konkrete tiltag, som skal sikre små naturarealer, ubeskyttede naturarealer og særligt truede arter og naturtyper (sigtelinje 2-4).

For skovene ved Vemmetofte gælder følgende generelle retningslinjer:

- 1.1 Reduktion af kvælstofdeposition på områdets habitatna-turtyper forventes at ske gennem en kommende ændring af husdyrgodkendelsesloven jf. regeringsudspillet Grøn Vækst, april 2009. Den øvrige tilførsel af næringsstoffer til typerne reduceres, herunder fra drænuudløb, dyrkede marker, overfladevand, spildevand og fodring. For marine naturtyper, større søer og vandløb reguleres tilførslen af næringsstoffer via vandplanen.
- 1.2 Det undersøges nærmere, hvor der er behov for at skabe en mere hensigtsmæssig hydrologi i skovnaturtyperne, og disse steder sikres den for skovnaturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi..
- 1.3 De lysåbne terrestriske naturtyper sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje. Sikring sker også af hensyn til arterne på udpegningsgrundlaget.
- 1.4 Skovnaturtyperne skal sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. I særlige tilfælde kan permanent ophør af drift i skovnaturtyper (urørt skov) være nødvendig for at opfylde direktivforpligtigelsen, primært på arealer, som i forvejen i en længere periode har haft minimal eller ingen hugst.
- 1.5 Der sikres velegnede levesteder for samtlige arter på ud-pegningsgrundlaget. Dette gælder såvel de kendte bestande som forekomster, der opdages i første planperiode. Ved levesteder forstås områder med fourageringsmuligheder og (for habitat- og ynglefuglearter) med ynglemuligheder.
- 1.6 Der sikres levesteder med individuel hensyntagen til den enkelte arts sårbarhed overfor forstyrrelse for de skovlevende rovfugle hvepsevåge og rød glente.
- 1.7 Invasive arter som japan-pileurt bekæmpes og deres spredning forebygges.

f) Planens indvirkning på miljøet

I tabel 1 herunder er gennemgået Natura 2000-planens sandsynlige indvirkning på en række faktorer ifølge lovens bilag 1f, i de tilfælde hvor de vurderes at være af væsentlig betydning.

Tabel 1.
af planens
på en række

Gennemgang
indvirkning
miljøforhold.

g)

<i>Planens indvirkning på</i>	<i>Påvirkes</i>	<i>Ingen påvirkning</i>	<i>Redegør for indvirkning</i>
Biologisk mangfoldighed	x		Sikring og forbedring
Befolkningen	x		Sikring og forbedring af naturgrundlaget giver mulighed for større naturoplevelser
Menneskers sundhed		x	-
Fauna og flora	x		Sikring og forbedring af arter på udpegningsgrundlag og habitatdirektivets bilag IV.
Jordbund		x	-
Vand		x	-
Luft		x	-
Klimatiske faktorer		x	-
Materielle goder		x	-
Landskab	x		Sikring og forbedring af naturgrundlaget, herunder naturplejetiltag, vil øge landskabsværdien
Kulturarv, herunder kirker		x	-
Arkitektonisk arv		x	-
Arkæologisk arv		x	-

Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Natura 2000-planen har indvirkning på de faktorer, der er listet i tabel 1. Vedrørende modstridende naturinteresser følger prioriteringen statens retningslinjer.

De i tabel 1 viste påvirkninger indvirker alle på Natura 2000-området i en ønskelig og positiv retning.

Følgende konkrete tiltag er planlagt:

Sigtelinje 2. Små og fragmenterede habitatnaturtyper og levesteder for arter.

- Der gennemføres ingen indsats efter denne sigtelinje.

Sigtelinje 3. Naturtyper og levesteder, som ikke er beskyttet af natur- og miljølovgivningen.

- 3.1 Skovnaturtyper sikres. Der kan være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.
- 3.2 Eksisterende og potentielle værtstræer for eremit sikres mod hugst. Også døde stammer og større nedfaldne grene sikres mod fjernelse.
- 3.3 Gamle løvtræer omkring eksisterende levesteder for rød glente sikres mod hugst, hvor reder konstateres.
- 3.4 Konstaterede forekomster af habitatnaturtyper, der ikke er omfattet af lovgivningen, sikres mod ødelæggelse.

Sigtelinje 4. Særlig indsats for naturtyper og arter, hvis biogeografiske status er i fare.

- 4.1 Det samlede antal af eksisterende og potentielle værts-træer for eremit skal øges for at skabe gode muligheder for spredning til og udvikling af nye levesteder.
- 4.2 Der skal skabes optimale lysforhold omkring eksisterende og udvalgte mulige værtstræer for eremit.

Der udarbejdes handleplaner og vælges virkemidler af kommunerne og Skov- og Naturstyrelsen m.fl. inden for rammerne af indsatsprogrammet.

h) Grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget og fremme den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper/arter. For området er der foretaget følgende valg:

Der er ingen kendte modstridende interesser i området.

i) Overvågning

Natura 2000-indsatsen bliver løbende overvåget i forhold til udpegningsgrundlag og naturværdier via NOVANA og DEVANO overvågningsprogrammer. Desuden afrapporterer Danmark den nationale indsats vedr. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet til EU-kommissionen hvert 6 år.

Basisanalysen – udarbejdet i forbindelse med naturplanen - udgør det nuværende videns grundlag for områdets udpegningsgrundlag i forbindelse med naturplanlægningen. Analysen gennemgår systematisk udpegningsgrundlaget med en beskrivelse af status for hver enkelt art og naturtype. Det er hensigten, at denne analyse opdateres i forbindelse med fremtidige planperioder.

j) Ikke teknisk resume

I medfør af lov nr. 1398 af 22. oktober 2007 er der foretaget en miljøvurdering. Natura 2000-planen vil sikre eller forbedre tilstand og bevaringsprognose for områdets udpegningsgrundlag - og den biologiske mangfoldighed generelt - samt et sammenhængende og varieret landskab.

I Natura2000-område 167 Skovene ved Vemmetofte er fokus rettet mod kvalitet og udbredelse af gammel løvskov som levested for arter af insekter og fugle. Der er især fokus på den sjældne bille eremit, som er truet på europæisk plan. Der er risiko for at arten forsvinder fra området.

Det overordnede mål for skovene ved Vemmetofte er:

- At den sjældne bille, eremit, prioriteres højt i området, og sikres gunstig bevaringsstatus gennem bevaring og genopretning af dens levesteder, og sikring af gode spredningsmuligheder. Artens robusthed overfor forandringer sikres ved tilstrækkelig store bestande.
- At der sikres tilstrækkelige skovarealer med gamle løvtræer og uforstyrrede ynglemuligheder for skovtilknyttede rovfugle som hvepsevåge og rød glente.

- At områdets økologiske sammenhæng og robusthed (dets økologiske integritet) som helhed sikres i form af en
  - hensigtsmæssig drift og hydrologi,
  - lav næringsstofbelastning samt
  - gode etablerings- og spredningsmuligheder for arterne.

Hvis ikke planen iværksættes vil tilgroning omkring værtstræer for eremit fortsætte og der vil ske en stadig øget arealreduktion og fragmentering af gode levestedsområder for eremitten.

Naturtypernes tilknyttede plante- og dyreliv har derved en øget risiko for at uddø, fordi de beskedne arealer ikke kan opretholde så mange og store bestande af de pågældende arter, og fordi de isolerede forekomster forringer arternes spredningsmuligheder.

Naturtyper, fugle og andre dyrearter risikerer en forværring af deres bevaringstilstand. Dette vil fremover vanskeliggøre opnåelse af gunstig bevaringsprognose for områdets udpegningsgrundlag.

En gennemførelse af Natura 2000-planen sikrer og forbedrer den biologiske mangfoldighed og naturgrundlaget, giver mulighed for større naturoplevelser samt øger de landskabelige værdier.

Natura 2000-planens gennemførelse vurderes ikke at få negative konsekvenser for områdets udpegningsgrundlag eller habitatdirektivets bilag IV-arter.

Rettelsesblad til Natura 2000-planer, hvor beregning af naturtypernes tilstand er justeret

I forbindelse med nykodning af tilstandssystemerne for naturtyper til brug for visning på Danmarks Miljøportal har Bioscience, Århus Universitet opdaget fejl i deres hidtidige beregninger af især skovtilstanden og naturtilstanden for heder og klitter.

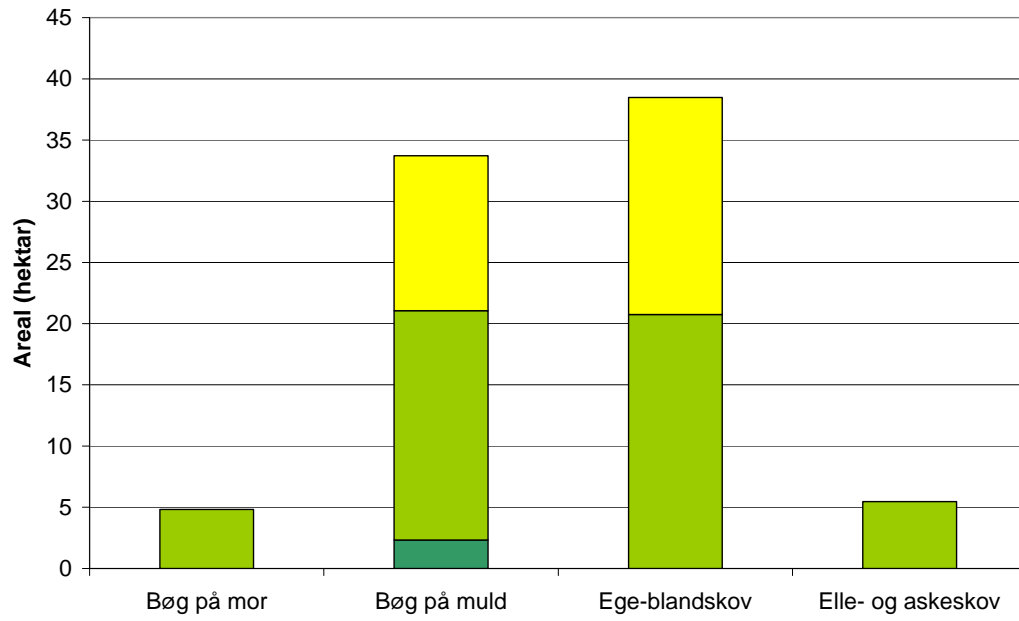
Fejlene skyldes flere forhold, men særligt at de såkaldte 'problemarter' ikke har indgået korrekt i beregningen, hvorfor artsindexet i skovtilstands-beregningen i flere tilfælde nedgraderes. Samtidig viser det sig, at hydrologi-parameteren i visse situationer uretmæssigt har talt negativt med, hvilket betyder, at strukturindekset i skovtilstands-beregningen i en række tilfælde skal opgraderes.

En nyberegning af skovtilstanden medfører ændringer i tilstandsklassen for op mod 10 % af de ca. 5.500 registreringer. For knap 200 af registreringerne betyder det en ændring fra ugunstig til gunstig skovtilstand eller omvendt. Der er fundet tilsvarende fejl i artsindexet for enkelte lysåbne naturarealer, således at ca. 150 registreringer ud af ca. 10.000 ændrer tilstand.

Når Danmarks Miljøportal primo februar gør en opdateret version af naturtilstandsberegneren offentlig tilgængelig, vil de nævnte korrektioner være indarbejdet.

Korrektionen medfører ikke ændringer i målsætning og indsatsprogram i Natura 2000-planen, idet målsætningen er langsigtet, og indsatsprogrammet bygger på faktuelle forhold på arealerne og ikke den beregnede skov/naturtilstand. Fejlrettelsen betyder dog, at Natura2000 planens beskrivelse af naturtypernes tilstand, og søjlerne i planernes figur 4 kan være ukorrekte. Den rettede tekst og figur 4 til plan for Natura 2000-område nr. 167:

”

Figur 4. Skovtilstand for de af Natura 2000 områdets skovnaturtyper, der er tilstandsvurderet.

Ændringen består i, at et lille areal med ege-blandskov er tilstandsvurderet.”